

Inhoud

14 INTERVIEW JOOST LUITEN

Na zijn tweede zege op de Europese Tour is Joost Luiten ambitieuzer dan ooit. 'Je moet toch altijd naar boven kijken?' De tweede plaats die de kersverse ambassadeur van het KLM Open in 2007 behaalde is nog altijd een van zijn dierbaarste herinneringen. Wellicht dat er dit jaar iets nog mooiers kan gebeuren?

VOORBESCHOUWING KLM OPEN

- 14 Interview: Joost Luiten
- 20 De baan
Facelift Kennemer vanuit de lucht
- 26 De spelers
Wie zijn de publiekstrekkers?
- 30 KLM Open Praktisch
- 32 De A-holes van de Kennemer
De wonderbaarlijke geschiedenis van de derde negen
- 36 18x: Hans Boreel
- 38 De vrijwilligers
- 40 De hoofdsponsor
Interview met Harm Kreulen, directeur KLM Nederland
- 42 Groen & Golf

REPORTAGES & VERSLAGEN

- 44 USPGA Championship
Wat deed Luiten in zijn vierde Major?
- 48 Clubportret: G&CC Herkenbosch
- 55 Fairwaystrokes
Speler van het jaar 2012
- 56 NK Matchplay
Myrte Eikenaar & Darius van Driel
- 58 Brits Open
Claret Jug voor Mickelson
- 62 Woman British Open
- 71 Interview: Marieke van Rhijn
- 72 NGF-Girlsdagen
- 77 Preview Dutch Brabants Open
- 80 Golf in de regio
Golfclub De Schoot
- 85 ELTK 2013
- 86 ABN-Amro Disabled Open

RUBRIEKEN & NIEUWS

- 4 Tee Off
- 10 NGF-column
- 64 Instructie Golf Team Holland
- 69 Golfer van de maand
- 75 Architectuurcolumn
- 88 De Club
- 92 NGF-instructie
- 97 Column: Tom Kruys
- 98 Tussen de touwen
- 100 Golf Team Holland Nieuws
- 102 Dropping Zone
- 106 Tom's Senior Tips

GOLFJOURNAAL NR. 5 2013

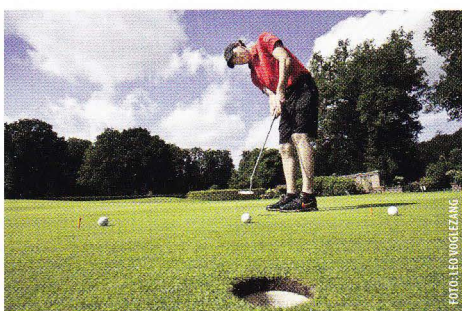
Verschijnt 3 oktober.
Kopij voor nummer 5 kunt u inzenden tot 2 september 2013.

'HET IS ECHT GEEN CHAUVINISME OF PROMOTIONELE PRAAT OM TE ZEGGEN DAT HET KLM OPEN EEN VAN DE MOOIERE TOERNOOIEN IS. DAT IS GEWOON ECHT ZO' JOOST LUITEN

20 KLM OPEN 2013 DE KENNERMER IS ER KLAAR VOOR

In de drie jaren dat de Hilversumsche gastheer was van het KLM Open heeft men op de Kennemer niet stilgezeten. De course heeft een lichte facelift ondergaan. Op de luchtfoto's (pag 20 e.v.) kunt u precies zien welke veranderingen er zijn aangebracht.

64 INSTRUCTIE MET TIM SLUITER PUTT MET MEER VERTROUWEN

Van zijn coach Chris van der Velde leerde Challenge Tour-speler Tim Sluiter het principe van de drie C's: Consistency + Concentration builds Confidence. In de Golf Team Holland-instructie legt Sluiter nog eens haarfijn uit hoe het werkt.

Tee off

ONDER REDACTIE VAN KIM CHANG

DUTCH SENIOR OPEN

Alweer topgolf op The International

HET DUTCH SENIOR OPEN, onderdeel van de European Senior Tour, vindt dit jaar plaats van 11 tot en met 13 oktober op The International bij Schiphol Amsterdam.

Dit voorjaar was The International al het toneel van het Deloitte Ladies Open, en van 11 tot en met 13 oktober wordt hier ook het Dutch Senior Open gespeeld. In het Senior Open strijden zestig professionals drie dagen om een prijzenpot van € 200.000,-. Het toernooi kent een voor de European Senior Tour unieke spelvorm. De professionals spelen twee van de drie dagen in teamverband, zij aan zij met amateurs. De amateurs zijn bijzondere genodigden van de partijen die het Senior Open ondersteunen en mogelijk maken. Er wordt gespeeld voor een individuele score en een team-score. De laatste ronde op zondag spelen de professionals individueel.

'The International is een ideale baan voor publiek – dat bleek eerder dit jaar in het Deloitte Ladies Open', aldus toernooidirecteur Pieter van Doorne. 'Voor de relaties en gasten van de sponsors biedt het Dutch Senior Open de ultieme golfervaring: meespelen in een officieel toernooi van de European Senior Tour.' Marcel Welling van The International is

The International is wederom gekozen als locatie van een groot internationaal toernooi.

blij met de komst van de European Senior Tour: 'Dat zowel de Ladies European Tour als de European Senior Tour deze baan bij uitstek geschikt vinden voor toptoernooien is een bevestiging dat we

erin geslaagd zijn een golfbaan van het allerhoogste niveau te creëren.' Het Dutch Senior Open wordt ondersteund door Rabobank, Achmea en de Nederlandse Golf Federatie.

? WIST U DAT? FAIRWAYSTROKES SPAREN IS HETZELFDE ALS EURO'S SPAREN. 20 FAIRWAYSTROKES IS € 20,- WAARD, WAARMEE JE OP DE CLUB DUS OOK IN DE GOLFSHOP OF AAN DE BAR KUNT BETALEN. (KIJK OP WWW.FAIRWAYSTROKES.NL)

25 JAAR LEFTIES

Op 28 september a.s. vindt de jaarlijkse Nationale Lefties golfdag plaats op de Twentsche Golfclub. De Nationale Lefties golfdag is de enige wedstrijd in Nederland speciaal voor linkshandige golfers. Voor informatie en deelname: lefties@twentschegolfclub.nl

EMMA MASTERS GESLAAGD

Voor de renovatie van de intensive care-afdeling van het Emma Kinderziekenhuis in het AMC werd tijdens de Emma Masters op de Amsterdam Old Course een bedrag van 27.000 euro bij elkaar gespeeld. De Emma Masters vond plaats op initiatief van A-Point, Dynamic Zone en Amsterdam Old Course.

DUINZICHT INVITATIONAL

Op 2 september vindt de 18de editie van de Duinzicht Invitational plaats op golfbaan Duinzicht in Wassenaar. In totaal 54 pro's die lesgeven of op de tour spelen gaan de strijd aan met elkaar. Het deelnemersveld is traditiegetrouw sterk met veel (oud)-tourspelers. In 2012 won Inder van Weerelt.

GULBERGEN JEUGD OPEN

De elfde editie van het Gulbergen Jeugd Open is gewonnen door Britt Steeghs van de Eindhovensche. Op de voorlaatste hole zette ze de concurrentie, Kevin Wemelman (GC Best) en Paul Berkhout (Toxandria), buiten spel met een chip-in.

Golfclubmanagers

De vereniging van Golfclubmanagers werd dit jaar opgericht en fungeert als trefpunt en kenniscentrum voor golfclubmanagers, die hiermee hun netwerk kunnen verbreden, kennis opdoen en delen en in contact komen met vakgenoten. Initiatiefnemers zijn Annick Schreuder, Marieke Verdouw en Rob Schroen. Bij de recent opgerichte vereniging van Golfclubmanagers heeft zich nu ook Arnoud de Jager aangesloten, de huidige directeur van De Lage Vuursche. De Jager werkt sinds 1986 in de golfwereld en was onder meer voorzitter van de Nederlandse Greenkeepers Associatie.

GolfMarkt

GolfMarkt is het blad van en voor de golfmarkt. Het verschijnt elke zes maanden in een oplage van 2.000 en wordt verspreid onder banen, clubs, professionals en andere organisaties die een actie rol spelen in de golfmarkt. GolfMarkt geeft informatie over trends en ontwikkelingen en het biedt ruimte aan actoren in de branche om hun visie daarover te delen. Op de website van de NGF is ook een digitale versie te vinden. In het volgende nummer dat rond het KLM open verschijnt komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Golfstatistieken per 30/6/2013
- Over de verantwoordelijkheid van bestuurders
- Interview met Jeroen Stevens en Berend Rubingh over de uitdagingen voor clubs en banen
- De golfbaan als zakelijke speelveld
- Aanbevelingen voor goed bestuur
- Subsidiemogelijkheden voor golf

WAT U ERVAN VINDT...

WORDT ER BIJ U GEGOLFT in de vakantie?

Nee, daar heb ik geen tijd voor

8 %

Ik zou wel willen, maar de rest van het gezin niet.

25 %

Ja natuurlijk, er moet gegolft worden!

67 %

SUBJECTIEF

LES NEMEN

Het blijft mij verbazen dat we in ons land 390 duizend bij de NGF geregistreerde vrouwen en mannen tellen en dat er – relatief – zo weinig wordt gespeeld. Vooral de mensen die we vroeger als GVB'er omschreven en die nu handicappers 54 worden genoemd, vallen in die categorie. Ik denk dat het lage spelniveau een van de oorzaken is van dat geringe aantal rondjes. Dat is ook wel een beetje voor te stellen. Een rondje waarin je vijf ballen kwijtraakt, voortdurend het idee hebt dat je anderen ophoudt en je ook nog eens niet meer dan tien stablefordpunten mag noteren, dat is niet bevorderlijk voor het plezier. Een paar van die ervaringen en je durft bij wijze van spreken niet eens meer de baan in te gaan. Je zou zeggen: neem les, word beter. Maar een onderzoek van de NGF (uit 2011, maar ik kan mij niet voorstellen dat de situatie is verbeterd) laat zien dat Nederlandse golfers weinig les nemen. Van de spelers die lid zijn van een club met een eigen baan is dat slechts vijftig procent. De cijfers van leden van virtuele clubs en de vrije golfers zijn ronduit bedroevend. Respectievelijk ongeveer zeventig en tachtig procent neemt nooit les.

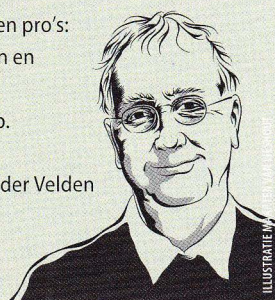
Kunt u zich voorstellen dat iemand hockey, voetbalt of aan atletiek doet en dat hij of zij nooit of in het gunstigste geval zelden naar een door een gekwalificeerde coach gegeven training komt?

Veel golfers denken dat les nemen alleen bedoeld is voor beginners, voor golfers die een tijd lang niet hebben gespeeld en voor de cracks die een handicap onder de 10 hebben.

Hier ligt een van de sleutels voor de oplossing van het weinig-spelen-probleem. En we hebben in ons land een paar honderd uitstekend gekwalificeerde pro's die meestal beschikken over goede tot zeer goede faciliteiten.

Banen, clubs en pro's: maak een plan en trek je golfers over de streep.

Jan Kees van der Velden

QUOTE

'ALS DE TELEFOON GAAT, MOET JE BINNEN 5 MINUTEN AFSLAAN.' JOOST LUITEN MOEST OP DAG 1 VAN HET BRITS OPEN DE HELE DAG STAND-BY ZIJN VOOR HET GEVAL IEMAND ZOU UITVALLEN.

Nolte blijft winnen

Voor het tweede jaar op rij pakte Bart Nolte van de Koninklijke Haagsche Golf & Country Club de titel in het International Dutch Senior Open. Nolte won het International Dutch Senior Open met vier slagen voorsprong op zijn clubgenoot Rolf Esser. In het damesklassement wist ook Tita McCart haar titel met succes te verdedigen. Een week na het internationale kampioenschap won Bart Nolte andermaal. In het NK Strokeplay voor senioren bleef hij Don Wedman voor. Carola Vidor prolongeerde haar titel in het damesklassement.

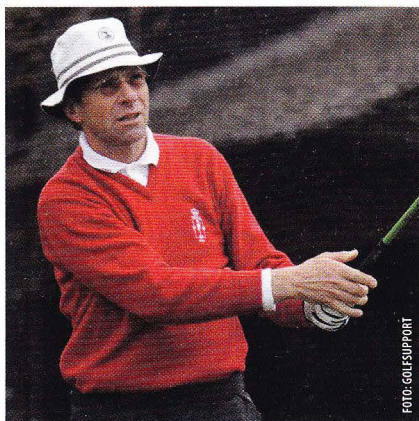

FOTO: GOLFSUPPORT

METEN IS WETEN

34

procent van de 390.000 golfers in Nederland heeft een officiële EGA-handicap.

HET RIJK GOLFBANEN JEUGDTOUR

De 2013 editie van Het Rijk Golfbanen Jeugdtoer is inmiddels over de helft, maar er zijn nog twee wedstrijden te gaan. Zondag 25 augustus strijkt de tour neer op Golfbaan Het Rijk van Margraten in Limburg. Op zondag 6 oktober is de laatste wedstrijd op Golfbaan Het Rijk van Sybroek in het oosten van het land. De wedstrijden zijn toegankelijk voor alle jeugd (lidmaatschap van Het Rijk Golfbanen is niet verplicht) en alle speelsterkten (hcp 54 en lager) zijn welkom. De wedstrijden gelden als voorronde voor de Nederlandse US Kids finalewedstrijd die

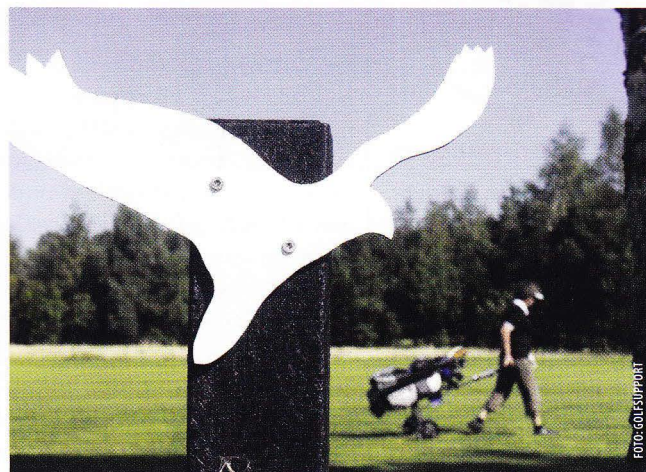
COMMITTED TO BIRDS

We love birds

TIJDENS HET KLM OPEN besteedt de NGF extra aandacht aan birdies.

Tijdens een persbijeenkomst op het KLM Open zullen de NGF en de Vogelbescherming Nederland hun samenwerking presenteren. Onder de naam Committed to Birds zetten zij een aantal acties uit om de bewustwording rond het belang van vogels te vergroten, zowel bij golfers als clubs en baanbeheerders. Tevens wordt de ambassadeur voor Committed to Birds gepresenteerd die de komende tijd

zijn naam aan het project zal verbinden. Vogels vormen een belangrijk onderdeel van de flora en fauna rondom golfbanen. Goed beheer van de baan is van groot belang om de habitat van de vogels te handhaven en verder te ontwikkelen. Hiermee positioneert golf zich wederom als een groene sport. Het belang is zelfs zo groot dat de R&A heeft toegezegd om deze samenwerking als best practice te gebruiken binnen Europa.

Een van de zichtbare acties is de fotowedstrijd Golf & Vogels. Uit ruim honderd inzendingen werden door een vakjury de drie mooiste foto's geselecteerd. Op de NGF Facebookpagina kunt u een stem uitbrengen op uw favoriet! De foto met de

meeste stemmen wordt de winnaar. Ook het caddyboekje van het KLM Open bevat dit jaar leuke informatie over vogels op de Kennemer, zodat u als bezoeker mooie exemplaren gaat herkennen. Dat wordt birdies spotten!

Eschauzier Cup

Sinds 2005 wordt de Eschauzier Cup gespeeld: een teamwedstrijd tussen de beste Nederlandse (meisjes) topamateurs en de beste Nederlandse dames teaching professionals. De kracht van de Eschauzier Cup zit vooral in het symbolische van deze wedstrijd, die dient om het

meisjes- en damesgolf in Nederland in het zonnetje te zetten, met op de achtergrond de naamgever, Annelies Eschauzier, een van de beste

amateurgolfsters die Nederland heeft gekend. Een pittige krachtmeting is het echter niet: de topamateurs doen het al jaren beter dan de teaching

professionals. Dit jaar was de uitslag na twee dagen foursomes en singles maar liefst 20-3 in het voordeel van de amateurs.

FOTO: GOLFSUPPORT

QUOTE

'OP EEN WINDERIGE MIDDAG IN MEI 2011 GING IK MET EEN VRIEND MEE NAAR DE DRIVING-RANGE OM DAAR EEN IRRITANT KLEINE WITTE BAL TE SLAAN. HET LUKTE ME, HET GREEP ME EN IK HEB SINDSDIEN NIET MEER OMGEKEKEN.' ANDY GARDINER, PRO GOLFER OP ÉÉN BEEN.

GOLDEN TRADE CLUB

De tweede editie van de Golden Trade Club KiKa Golfevent op golfvereniging Albatross in Prinsenbeek heeft, dankzij een veiling na afloop van de wedstrijd, € 15.350,- opgebracht. Het bedrag komt geheel ten goede aan KiKa, Stichting Kinderen Kankervrij.

PLAY4KIDS

De stichting Play4kids helpt kinderen in Nederland en daarbuiten, die om diverse redenen niet goed kunnen meekomen in de maatschappij. Op dinsdag 10 september a.s. vindt een golfdag plaats op BurgGolf Wijchen om geld in te zamelen voor Play4kids. Info: www.stichtingplay4kids.com

DAVILEX OPEN

Op zondag 22 september organiseert Golf & Country Club Liemeer voor de derde keer het Davilex Open voor topamateurs uit de Benelux. Naast de hoofdprijs (golffreis voor twee personen), wordt er voor de hole-in-one een auto ter beschikking gesteld. www.golfclubliemeer.nl

HANDICARTWEDSTRIJD

De jaarlijkse Stichting Handicartwedstrijd op Golfpark Alm-kreek in samenwerking met de Lingewaalse leverde dit jaar ruim € 6000,- op. Stichting Handicart heeft als doel golfers die niet in staat zijn 18 holes te lopen, tegen een gereduceerde prijs een handicart aan te bieden.

NGF NIEUWS

Beoordelingen

Aan de baan van Golfpark Exloo is in juni het A-certificaat verleend over de tweede 9 holes. In juli is aan de baan van Golfcentrum Amsteldijk en GolfbaanNaarderbos het A-certificaat verleend over respectievelijk 9 en 18 holes. Aan Golfvereniging Prins Hendrik (638) en Golfvereniging Kapèlkeshof (639) is in juni het C-Lidmaatschap verleend, respectievelijk over 9 en 18 holes.

D-leden

Aan Stichting De Blanckenborg Golf (777) is in juni het D-Lidmaatschap verleend.

Committed to Jeugd

Golf Club BurgGolf Haverleij en Golfclub Harderwold zijn op respectievelijk 22 mei en 5 juni jl. gecertificeerd voor Committed to Jeugd.

Volg de NGF ook op Facebook, Twitter en LinkedIn.

Deloitte

Lotto

Titleist

RICOH
imagine. change.

FOTO: GOLF SUPPORT

Kennemer Open voor Puts en Van Driel

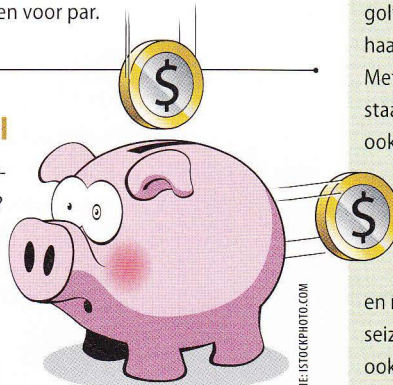
De titels in het Kennemer Open, een 27-holes strokeplaywedstrijd, gingen dit jaar naar Charlotte Puts (Eindhovensche Golf) en Darius van Driel (Noordwijkse). Charlotte Puts had na 27 holes drie slagen minder nodig dan de titelverdedigster, Myrte Eikenaar. Derde werd Elise Boehmer.

Darius van Driel van de Noordwijkse golfclub had in het herenklassement een play-off nodig om de titel te pakken. Na 27 holes eindigden zowel Van Driel als Jeroen Krietemeijer van Prise d'Eau op -2. Op de derde extra hole was de zege voor de 24-jarige speler van de Noordwijkse, nadat Krietemeijer er niet in slaagde up&down te maken voor par.

Ngfbelastingen.nl

Hoe zit het met de WOZ-waardebepaling van uw golfbaan? Of met het BTW-tarief op greenfees? En moet ik belasting betalen over de vergoeding voor vrijwilligers? Voor deze en andere vragen over fiscale zaken is er nu www.ngf-belastingen.nl, een nieuw kennisportaal vol actuele fiscale managementzaken voor iedereen die binnen de golfbranche met fiscale en financiële zaken te maken heeft, zoals baanmanagers, exploitanten en penningmeesters. Bij het tot stand komen van ngfbelastingen.nl speelde Deloitte, een van de sponsors van de NGF, een grote rol. Als golfpartner wil Deloitte zijn expertise inzetten om de sport vooruit te helpen. Deloitte is ook betrokken bij het organiseren van innovatiewerkshops en het hanteren van benchmarks voor golfbanen en clubs.

Meer info over dit onderwerp: [Joris Slooten, j.slooten@ngf.nl](mailto:Joris.Slooten@ngf.nl)

ILLUSTRATIE: ISTOCKPHOTO.COM

DIRECT

HALFJAARCIJFERS

Aan het eind van het jaar maken we pas echt de balans op, maar zo halverwege 2013 zijn de prestaties van de verschillende Nederlandse topsporters zeker niet slecht! Bij de heren is boegbeeld Joost Luiten heel dicht bij de mondiale top-50. Joost maakt zijn opwachting in het PGA Championship, waar hij in The Open nog plaats moest nemen op de reservebank. Drie dagen wachten in Schotland werden niet beloond! Sterker... een gevoel van onrecht bleef over nadat Hanson en Oosthuizen al snel in hun 1ste ronde uitstapten wegens blessures. Wat nou collegialiteit? Dat woord bestaat niet in topsport. Sportiviteit wel, maar collegialiteit niet. Ieder voor zich is het credo. Ook met de 'opvolging' van Luiten komt het goed. Daan Huizing is bezig met een indrukwekkend debuut in het professionele golf. In vier starts op de Challenge Tour haalde hij maar liefst drie keer een top-5. Met collega's Tim Sluiter en Wil Besseling staan er drie Nederlanders in de top-40. En ook daar geldt ieder voor zich.

Bij de dames doen Dewi-Claire Schreefel en Christel Boeljon het prima. Het is nog niet spectaculair, maar hun kaart behouden ze vast en zeker en met een goede tweede helft van het seizoen is een plaats in de mondiale top-50 ook voor hen bereikbaar. En dan de jeugd. Voor de derde keer in de historie (Dewi-Claire Schreefel speelde twee keer) mag een Nederlandse deelnemen aan de Junior Solheim Cup. Anne van Dam vertegenwoordigt Nederland half augustus in Colorado. Een geweldige eer en ervaring.

De Europese Kampioenschappen verliepen voor Nederland goed! Een vierde plaats was weggelegd voor de heren en de dames werden zevende. Al met al doen 'we' het naar mijn mening helemaal niet slecht. Kan het beter? Natuurlijk, en dat is hopelijk ook precies wat de komende vier maanden gaat gebeuren. Op naar schitterende jaarcijfers!

Jeroen Stevens

ILLUSTRATIE: ARTISTEN VAN DE TOEGANG

NGF-LEDENVOORDEEL

1

procent van de 390.000 golfers in Nederland heeft een handicap lager dan 10.0.

CHARITY TOERNOOI VOOR HDI

Op donderdag 26 september wordt voor de derde keer het HDI Charity Golftoernooi op golfclub Anderstein gehouden. Doel is geld inzamelen voor het HDI (Helen Dowling Instituut), dat kankerpatiënten en hun naasten bijstaat bij het emotioneel verwerken van de ziekte. Jaarlijks biedt het HDI aan circa 1.000 nieuwe mensen psychologische zorg. Daarnaast verricht het HDI toegepast wetenschappelijk onderzoek en geeft het trainingen aan professionals werkzaam binnen de oncologie in het verbeteren van hun communicatieve vaardigheden. [info: www.hdi.nl](http://www.hdi.nl)

BETROKKENHEID

Oranjefonds zoekt maatjes

MAATJES ZIJN BETROKKEN VRIJWILLIGERS die helpen de samenleving leefbaar te maken voor iedereen. Een maatje gaat gezellig koffie drinken bij iemand die een beetje eenzaam is. Of op stap met een kind dat thuis aandacht te kort komt.

Het project Maatjes gezocht van het Oranjefonds heeft inmiddels duizenden enthousiaste vrijwilligers op de been gebracht. Een van die vrijwilligers is Christine Saxton, die in het dagelijks leven bij de NGF bezig is met de Golfregels. Een paar keer per maand onderneemt ze iets met haar maatje Laura. 'Het zijn meestal mensen die niet vaak buiten deur kunnen of durven te komen', zegt Christine Saxton. 'Met mijn maatje ben ik naar de golfbaan gegaan. Het was voor haar, op Amstel-

borch, een geheel nieuwe ervaring. Golf was niet bepaald een sport waar ze ooit aan had gedacht, maar na een paar spelletjes op de oefengreen was het enthousiasme er zeker bij haar.'

Om maatje te worden hoef je geen expert te zijn. 'Zelf enthousiast zijn, goed kunnen luisteren, maar ook mensen motiveren en leuke activiteiten verzinnen. Daar gaat het om. Veel mensen kunnen dat. Maar goed ook, want het Oranjefonds kan altijd nieuwe Maatjes gebruiken.' Meer informatie: www.ikwordmaatje.nl of mail naar christine@ngf.nl

Flow Golf op inspirerende locatie

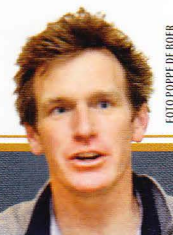
Helemaal in het noorden van de Veluwe ligt het Landgoed de Ullerberg met daarop een bijzondere 9-holes heidegolfbaan, sinds 1921. Op het 250 hectare privé-landgoed van de familie Waller biedt Afslag Ullerberg, een initiatief van Hans Beumer en Constant Smits van Waesberghe, bedrijven, organisaties en groepen heidesessies aan waarbij vergaderen op locatie worden gecombineerd met golfen. Het mentale aspect van de golfsport krijgt bijzondere aandacht in de vorm van Flow Golf. Voor meer informatie: www.afslagullerberg.nl

**AFSLAG
ULLERBERG**

LEZERSAANBOD

Speciaal voor lezers van GOLFjournaal biedt Afslag Ullerberg een Flow Golf-sessie aan onder leiding van Constant Smits van Waesberghe. Prijs per persoon is € 125,- (vier uur durend inclusief greenfee).

QUOTE

'IN HET ELTK BEN JE EEN TEAM, MAAR DAT VRAAGT WEL INDIVIDUEEL JE ALLERBESTE SPEL. EEN 'GEWONE' TEAMSPORT IS MAKKELIJKER: ALS JE VERZAAKT, WORD JE GEWISSELD EN DAAR HOEFT DE REST VAN HET TEAM NIET VEEL LAST VAN TE HEBBEN.' BRAM LOMANS

WK PITCH & PUTT GOLF

In het WK Pitch&Putt in Spanje tekende de Nederlandse Esther de Schiffart voor een nieuw record met een ronde -9. In het damesklassement werd De Schiffart tweede, achter de Ierse Chrissie Byrne. Bij de heren eindigde de Nederlander Rolf Kwant bij de beste tien.

NK VOOR DOVEN

Op 25 augustus vindt het NK Golf voor doven en slechthorenden plaats op Golfclub Heelsum. Organisator is de KNDSB (Koninklijke Nederlandse Doven Sportbond). De beste spelers worden in 2014 afgevaardigd naar het WK, dat in 2012 nog werd gewonnen door Leonie Warringa. golf@kndsb.nl

GOLF-PLUS

www.golf-plus.nl is nu definitief in de lucht. Elke golfer (m/v) van 55+ kan zich inschrijven voor aanbiedingen van clubs, shops, horeca en overige bedrijven. Dit jaar nog organiseert Golf-Plus een fourso-metooi met drie voorronden en een feestelijke finale op Rozenstein. www.golf-plus.nl

NIEUW; PAR-3 TOERNOOI

Op 14 september a.s. wordt op Golfpark Spandersbosch het Gooisch Open par-3 toernooi gehouden. De wedstrijd wordt gespeeld op de Crailoo par-3 baan van de Hilversumsche club en is toegankelijk voor golfers met handicap 15 en lager. www.golfparkspandersbosch.nl

NGF-ledenvoordeel

Spaar Fairwaystrokes voor greenfee, golfles of voor aankopen in de golfshop op aangesloten golfbanen. Sparen kan via Fairwaystrokes.nl bij onder meer Wehkamp, McGregor, V&D, Groupon, Fonq, Tommy Hilfiger, Hema, Sport1, Pin High Golftravel, Europeesche Verzekeringen, Kuoni, Hans Anders, Illy, Halfords, KPN en 40 andere webshops.

Robbie van Erven Dorens Invitational

Op 30 september vindt de eerste editie plaats van de Robbie van Erven Dorens Invitational. Met dit initiatief eert Golsociëteit de Lage Vuursche erelid 'Mr. Golf' Robbie van Erven Dorens. De eerste aflevering is met 21 flights reeds volgeboekt. Iedere flight bestaat uit een bekende golfpro (o.a. Maarten Lafeber) of topamateer en drie amateurs. Na de teamwedstrijd gaan de beste vier teams in een 'fourso-mes' shoot-out bepalen wie de winnaar wordt van Robbies trofee. De inschrijving per individuele amateur is 500 euro en komt inclusief veilingopbrengst en eventuele donaties geheel ten goede aan Stichting Steun Emma. 'De veiling heeft heel bijzondere items waarin onder meer Tiger Woods een persoonlijk aandeel zal hebben!', aldus organisator en directeur van Golsociëteit de Lage Vuursche Arnoud de Jager.

Maak kans op het nieuwste FootJoy regenpak

FootJoy onderstreept dit najaar wederom zijn motto 'Make every day playable' met de nieuwe AW13 collectie die zelfs golfen in de stromende regen dragelijk maakt. Waterdicht, ademend en optimale bewegingsvrijheid zijn de kenmerken van de nieuwe high-tech-collectie. Het nieuwe Tour XP regenjack is in gewicht bovendien 25 procent lichter dan de huidige variant. Wilt u kans maken op een regenjack en regenshirt uit de nieuwste collectie van FootJoy?

Ga dan nu naar Golf.nl en doe mee aan de prijsvraag.

Prins Claus-beker

Met 30 punten werd Jan van Zandvoort winnaar van dit jaarlijkse toernooi voor greenkeepers, dat al sinds 1971 wordt gespeeld. UGC 'de Pan' was de gastheer voor deze traditionele NGF-wedstrijd, waarvoor de belangstelling bijzonder groot was. Van Zandvoort kreeg de Prins Claus Beker uitgereikt door NGF-voorzitter John Hoesen (links) en NGF-directeur Jeroen Stevens. In de B-categorie ging de zege naar Bob Veldman, die 38 stablefordpunten bij elkaar speelde op de bosbaan bij Zeist.

METEN IS WETEN

35

speelsters uit de top-100 van de LPGA zijn van Koreaanse komaf

TALENTHERKENNING BEGINT OP DE CLUB

Steeds meer kinderen ontdekken de golfsport. Het signaleren van talent vraagt daarom om een structurele aanpak. Aangezien de meeste talenten op de clubs rondlopen vormen zij de belangrijkste schakel om talenten onder de aandacht van de NGF te brengen. Het tijdig herkennen van talent is een noodzakelijke eerste stap. De NGF streeft ernaar het proces van talentontwikkeling op de club tot het eventueel in aanmerking komen voor een plaats in een van de NGF-selecties meer inzichtelijk te maken. Meer info over talentherkenning op www.ngf.nl

Tee off

OVER DE GRENS

LEREN VAN FOUTEN

In de laatste maanden heb ik veel geleerd, meer dan verwacht. Een golfbal slaan kan ik al vanaf mijn achtste, en vanaf m'n veertiende ook op een redelijk niveau. Het inrichten van mijn leven als topsporter lukt me ook al enkele jaren, al is dat nog wel relatief nieuw. In beide ben ik met hulp van velen steeds beter geworden, maar heb ik ook vooral mijn eigen weg moeten vinden.

Een paar praktijkvoorbeelden van dit jaar:

- Van de toernooien waar ik in een hotel ben blijven slapen heb ik 100% de cut gehaald, van de toernooien waar ik heen en weer gependeld ben vanuit mijn huis 0%.
- Van de toernooien met greens met bentgrass (Europees gras) heb ik 100% de cut gehaald, van de toernooien met greens met bermudagrass 0%.
- Sinds ik een fade sla met mijn driver is mijn fairway 'hit' percentage van 58% naar 78% gegaan, en dit vertaalt zich meteen in meer rust in mijn spel.
- Als ik de verhouding van fitness/trainen rond 50-50 hou, zijn mijn scores het best.

Ik realiseer me maar al te goed dat je deze zaken het beste in de praktijk mee kunt maken om daar dan vervolgens je conclusies uit te trekken. Naar aanleiding van dit soort analyses train ik nu meer op greens met bermudagrass, probeer ik thuis dezelfde dingen te doen als in een hotel (stille, lezen, veel rusten), en pas ik mijn gameplan aan zodat ik veel fades kan slaan vanaf de tee. Ik leg elke dag mijn performance onder de loep, omdat succes alleen komt als je leert van je fouten!

Weten hoe het Jurrian van der Vaart vergaat op de E-Golf Tour? Volg hem op Twitter: [@jurrianvdvaart](https://twitter.com/jurrianvdvaart)

NGF-COLUMN

Als het niet gaat zoals het moet, dan moet het maar zoals het gaat

Dat is het motto van het NGF-platform 'Golf voor mensen met een fysieke beperking'. Golfers met een fysieke beperking? Wat houdt dat in? Aan het woord Manon Eggermont.

Bij golfers met een fysieke beperking moet u denken aan amputaties, dwarslaesies of poliopatiënten (om zomaar een greep uit ons assortiment te doen). Deze golfers hebben een beperking die van invloed is op de golfswing. Ons platform bestaat nu ongeveer drie jaar en wordt vertegenwoordigd door de NGF, NGG, EDGA PGA Holland, Stichting Handicart, NVG, een EDGA-arts en een bewegingsagoog uit het revalidatiecentrum De Hoogstraat in Utrecht. Gezamenlijk hebben we de afgelopen jaren bergen verzet! Samen proberen we een landelijk informatieloket te vormen voor alle mensen met een fysieke beperking die graag willen of reeds golfen. Tevens heeft het platform een educatie-traject opgezet voor bewegingsagogen in

alle revalidatiecentra in Nederland en voor PGA-professionals.

GOLF MEE!

Op projectbasis (GolfMEE-project) hebben we een traject ontwikkeld om mensen met een fysieke beperking golf aan te bieden, van therapie tot topsport. We hebben inmiddels 23 revalidatiecentra voorzien van een schitterend golfpakket en circa

zestig bewegingsagogen hebben een intensieve cursus gevolgd, zodat zij samen met het golfpakket de basisbeginselen van het golf in alle revalidatiecentra kunnen aanbieden. Geweldig om te zien dat mensen tijdens hun revalidatie weer kunnen sporten, en dan is golf bij uitstek een goede therapie. De hand-oogcoördinatie, evenwicht en het lopen worden in een sport geïmplementeerd. In twee revalidatiecentra hebben ze op woensdagmiddag de hele kinderafdeling omgetoverd tot 'golfbaan'. De kinderen vinden het prachtig. Ook zijn we enorm trots op de grote groep golfers die in het bezit is van een EDGA-pas en daardoor met een buggy aan de NGF-competitie en de officiële clubwedstrijden mag meedoen. Stichting Handicart zorgt voor de buggy's en de NVG attendeert zijn leden op het toegankelijk maken van golfbanen en clubhuizen. De PGA-professionals verzorgen de lessen op maat en zo heeft elke deelnemer in dit platform een mooie taak.

WAAR SPEKTAKEL

Veel spelers zijn, naast hun homecourse, ook lid van de NGG. Binnen de NGG spelen de golfers met een fysieke beperking diverse nationale en internationale wedstrijden. Er is zelfs in samenwerking met de NGF een Nationale Selectie opgesteld die op Europees niveau voor Nederland uitkomt, zoals tijdens het ABN Amro Disabled Open; een waar spektakel in Nederland waar spelers van gemiddeld twintig verschillende landen aan deelnemen.

Aan ons de taak om beginnende golfers te helpen en te motiveren met het golfspel en hun fysieke beperking. Dus mocht u binnenkort op uw homecourse de befaamde golfrolstoel aantreffen of struikelen over een prothese, dan weet u dat een golfer met een fysieke beperking op uw baan heeft gespeeld.

HET NGF-PLATFORM 'GOLF VOOR MENSEN MET EEN FYSIEKE BEPERKING'

Pieter van Duijn (voorzitter) - European Disabled Golf Association (EDGA)
Wim Eisma - EDGA Medical Committee
Jim van Heuven van Staereling - Professional Golfers Associatie Holland (PGA Holland)
Jacqueline Lambrechtse - Nederlandse Vereniging van Golfaccommodaties (NVG)
Tineke Loogman - Nederlandse Golfvereniging voor Gehandicapten (NGG)
Manon Eggermont - Nederlandse Golfvereniging voor Gehandicapten (NGG)
Dave Stenfert Kroese - Stichting Handicart
Ramón van Wingerden - Nederlandse Golf Federatie (NGF)

JOOST LUITEN

‘Winnen is alles’

Na een goed eerste half jaar, met zijn tweede zege op het hoogste niveau op zak, kijkt Joost Luiten nadrukkelijker dan ooit omhoog en vooruit. ‘In 2014 moet het gebeuren.’

TEKST MARTIJN PAEHLIG FOTO'S LEO VOGELZANG

‘ALS HET GOED IS, HEB IK DE TIEN BESTE JAREN UIT MIJN CARRIÈRE NOG VOOR ME

Het lijkt wel of Joost Luiten kantoor houdt in het restaurant van Golfcentrum Seve, voorheen Rotterdam. Aan ballen slaan komt hij deze dag niet toe want de ene na de andere media-afspraken dient zich aan. Luiten is duidelijk weer hot. Net als na zijn stormachtige entree in de rangen der profspelers nu alweer zes jaar geleden en zijn eerste overwinning in Maleisië eind 2011, staat hij ook na zijn zege in Oostenrijk weer in het middelpunt van de belangstelling. Hij blijft er zoals altijd nuchter onder, beziet het allemaal met gezonde distantie, en praat vol passie over wat hem bezighoudt, welke stappen hij zet en waar alle inzet hem moet brengen.

‘Mooi hoor, een tweede overwinning en een plaats net buiten de top-70 van de wereldranglijst, maar mijn ambities gaan toch echt wel wat verder dan dat’, zeg Luiten onomwonden als we hem wijzen op de toegenomen belangstelling. ‘Je moet toch altijd naar boven kijken? Het zou wat zijn als ik hier al genoeg mee zou nemen. Ja, ik weet dat er spelers zijn voor wie dit een mooie carrière zou zijn, maar mijn ambities liggen een stuk hoger. Daar is al die jaren eigenlijk niets aan veranderd. Door die blessure van een paar jaar terug heb ik een achterstand opgelopen, ben ik anderhalf jaar kwijtgeraakt. En eigenlijk ga je die nooit meer echt goedmaken. Althans, dat zal je nooit weten. Want stel dat ik straks in de top-10 sta, had ik daar dan zonder blessure niet al veel langer gestaan? Ach, zo moet je helemaal niet denken, toch? Je schiet er niets mee op in elk geval. We zijn nu hier, en nu kan ik mijn ambities ook weer uitspreken. Omdat je fit bent, omdat je stappen zet. Als je langzaam wegzakt op de wereldranglijst, dan heeft het niet zoveel zin om het daar over te hebben. Als mensen me vorig jaar vroegen waar ik stond, moest ik echt in alle oprechtheid het antwoord schuldig blijven. Ik wist het gewoon niet. Het was niet dat het een baggerjaar was – ik werd uiteindelijk 44ste op de Order of Merit – maar het was niet wat ik hoopte. Na mijn zege in Maleisië hoopte ik toch de lijn door te kunnen trekken, al was me al snel duidelijk dat het er niet inzat.’

ROUTINES

De inmiddels 27-jarige Nederlander investeerde in 2012 vooral in zijn spel, ‘omdat’, zegt hij, ‘ik gewoon niet goed genoeg was. Met de goede onderdelen kon ik op een goede dag met de besten van de wereld mee, maar vooral het korte spel moest veel ►

LUITEN IN HET KLM OPEN

2005	de Hilversumsche	MC (Am)
2006	de Kennemer	MC (Am)
2007	de Kennemer	2
2008	de Kennemer	MC
2009	de Kennemer	MC
2010	de Hilversumsche	T57
2011	de Hilversumsche	T6
2012	de Hilversumsche	MC

NIEUWE SPONSOR

KLM is een nieuwe sponsor voor Joost Luiten. De luchtvaartmaatschappij heeft zich tot en met 2015 aan de Nederlandse nummer een verbonden. Luiten is volgens KLM een oer-Hollandse no-nonsense jongen die perfect bij haar Dutch roots past.

'DE TWEEDE PLAATS DIE IK IN 2007 IN HET KLM OPEN BEHAALDE, IS NOG ALTIJD EEN VAN MIJN MOOISTE HERINNERINGEN'

en veel beter. Dat had tijd nodig, dat wist ik, het was een stapje achteruit om er daarna twee vooruit te kunnen zetten. Dus toen ik eind vorig jaar nog een paar heel lage rondes maakte en in de Race to Dubai na drie dagen vijfde stond, was dat voor mij een goed teken. Ik merkte op de trainingen al wel dat ik bepaalde slagen kon spelen die me eerst niet lukten, maar in wedstrijden kwam dat er nog niet uit. In de baan moest ik nog te veel nadenken bij wat ik aan het doen was, terwijl het allemaal automatismen moeten zijn waarbij je je niet laat afleiden door zaken die niet ter zake doen. Ook dat heeft tijd nodig.' Niet voor niets noemt Luiten naast de technische specialisten Pete Cowen, Phil Allen en Rob Mouwen altijd in een adem zijn mental coach Mitchel Kevenaar. Opvallend, want degene die altijd het hardst riep dat hij daar niets in zag, was Joost Luiten. 'Ja dat is zo, maar op basis waarvan eigenlijk? Zoveel wist ik er niet van. Maar zo dacht ik erover, en dan zeg ik dat ook. Maar ik ben ook de eerste om te zeggen dat ik iets niet goed heb gedaan of iets niet goed zag. Zoals hiermee dus. Ik realiseerde me dat het eigenlijk heel gek was dat ik voor alles specialisten in mijn team had, behalve voor het mentale onderdeel, wat toch ook een heel belangrijk aspect is. Ook vanuit mijn management vroegen ze me er toch eens over na te denken, kwamen ze met voorbeelden van manieren hoe je ermee om zou kunnen gaan. Naast de technische aspecten ben ik daar dus in 2012 ook mee aan de slag gegaan. Bij mij werkt vooral dat ik inzie waarom ik bepaald gedrag vertoon en of me dat helpt of niet. Wat levert boos worden je op? Niets? Waarom doe je het dan? Maar de meeste winst heb ik toch echt geboekt bij mijn preshotroutine. Die was véél te lang, zorgde er alleen maar voor dat ik twijfel de kans gaf toe te slaan. Het gaat nog niet altijd vanzelf, soms moet ik er in de baan echt bewust bij stilstaan, maar ik heb er zeker veel baat bij.'

EGOÏSTISCHER

Tussen alle 'werkzaamheden' aan zijn ontwikkeling als golfer door, nam Luiten onlangs de beslissing zich de komende jaren als ambassadeur aan het KLM Open te verbinden. 'Ja, waarom niet?', antwoordt hij lachend. 'Nee, serieus. Ik vind dat ik bijna

verplicht ben iets terug te doen voor het Nederlandse golf en wat is dan logischer dan me in te zetten voor het KLM Open? Ik ben het gezicht van het toernooi, probeer in het buitenland misschien wel een twijfelende speler over te halen toch te komen, en wijs de organisatie op punten die nog beter kunnen. Kleine dingen, die je binnen de touwen misschien opvallen en daarbuiten niet. Al is het KLM Open natuurlijk altijd al een geweldig toernooi. Het is echt geen chauvinisme of promotionele praat dat we altijd zeggen dat het KLM Open een van de mooiere toernooien is, dat is gewoon echt zo. Soms loop je in het buitenland op een toernooi waar je echt he-le-maal niemand ziet. Daar is niets aan. Om de een of andere reden hebben we in Nederland altijd veel én enthousiast publiek, dat maakt het zóveel leuker om te spelen. Of er wel of geen publiek is maakt voor je resultaat helemaal niets uit, maar aanmoediging, sfeer, het maakt het echt af. Daarbij is de Kennemer – net als de Hilversumsche – ook een goede baan en heel geschikt voor een groot toernooi. Geen echte pure links, maar wel veel aspecten daarvan, met hoge taaië rough en altijd invloed van de wind. Door al die heuvels is het ook voor het publiek een mooie baan, er zijn behoorlijk wat plekken waar je een mooi overzicht over de baan hebt.'

De rol van ambassadeur beperkt zich wat Luiten betreft vooral tot de aanloop naar het toernooi, tijdens de week zelf hoopt hij zich vooral op zijn spel te kunnen concentreren.

'Je weet dat het altijd al wat drukker is tijdens een toernooi in eigen land. Je bent bij elke persconferentie, veel mensen willen wat van je tijd hebben, dat hoort erbij. Maar tegelijkertijd moet je je realiseren dat het een gewoon toernooi is en zoveel als je kunt je gewone routines blijven volgen. In het verleden had ik misschien de neiging om net even te vaak "ja" tegen allerlei dingen te zeggen, dat moet denk ik toch anders als je ook een prestatie neer wilt zetten.'

'Je moet soms misschien net even wat egoïstischer zijn. Jezelf afvragen wat je helpt en wat niet. Nee, dingen met de media helpen je natuurlijk nooit tijdens een toernooiweek, maar het hoort er wel bij. Ook in het buitenland heb ik het steeds vaker. Eerst hoefde je nooit te verschijnen, nu steeds vaker. Ook

daar doe je ervaring mee op. Hoe pas ik alles zo in dat ik ook aan mijn normale voorbereiding toekom, mijn arbeid, mijn rust. Als je dat in het buitenland in kunt passen, waarom zou je daar in eigen land dan niet ook een goede manier van werken voor vinden? Ik heb hier in het verleden al mooie resultaten behaald en dat wil ik graag herhalen of zelfs verbeteren.' De tweevoudig winnaar op de Europese Tour werd al eens tweede en een keer zesde in eigen land, maar miste ook enkele keren de cut. In totaal keek hij in acht starts vijf keer toe in het weekend, al was dat ook twee keer na een deelname als amateur.

'De cut missen kan altijd, ook in eigen land. Dat is op dat moment even extra balen, maar al snel ga je over tot de orde van de dag en het volgende toernooi. Daar tegenover staat dat de goede herinneringen wel weer extra mooi zijn. De tweede plaats die ik in 2007 behaalde is nog altijd een van mijn mooiste herinneringen, vooral omdat vrijwel niemand verwachtte dat ik als jong gastje bijna het KLM Open ging winnen.' Met een uitdagende blik: 'Al ging ik er zelf wel degelijk voor...'

RYDER CUP

De bravoure die Luiten als jonge professional had, is weer helemaal terug. De lat is door hemzelf ouderwets hoog gelegd. Hij is ouder, wijzer, met een tas vol levens- en golfervaring, en zit nog altijd barstensvol ambities.

'Volgend jaar moet het gebeuren. In 2012 zat ik al niet ver van het Ryder Cup-team af, in 2014 wil ik het halen. Dat kan, zeker. Ik weet dat captain Paul McGinley me in de gaten houdt. Niet dat dat ook maar enige garantie is, maar het is wel een teken dat je goed bezig bent en werkt zeker motiverend. Volgens

McGinley wordt de Vivendi Trophy dit jaar belangrijk voor me, daar wil hij me graag in zien spelen, en verder is natuurlijk mijn plek op de wereldranglijst belangrijk. Hij zei dat de voorkeur uitgaat naar spelers in de top-50 van de wereld, maar dat als ik in vorm ben op het juiste moment, hij me ook kiest als ik wat lager sta. Al wil ik hem die keuze natuurlijk niet laten. Ik wil zo hoog mogelijk op de wereldranglijst staan tegen de tijd dat het team gekozen wordt.'

'Maar het is niet alleen voor de Ryder Cup natuurlijk. Als je twee of drie keer wint maar het net niet haalt... Winnen is alles. Daar gaat het om, dat opent deuren. De top-50 van de wereldranking is binnen handbereik en als je daar zit wordt het allemaal een stuk makkelijker. Dan speel je automatisch alle Majors, ben je nog weer beter in staat je schema helemaal op maat te maken omdat je alles kunt kiezen, en hoeft je niet meer zoveel te spelen. Eigenlijk wil ik wat de echte wereldtoppers nu ook doen. Maximaal 22 toernooien spelen. Twee, heel soms drie, achter elkaar, en dan weer twee weken vrij om aan je spel te werken en uit te rusten. Dat laatste is ook niet altijd gemakkelijk. Als je heel erg in vorm bent, wil je misschien wel net te lang doorspelen, langer dan goed voor je is. Je moet goed leren luisteren naar je lichaam. Je werkt hard, bent het hele jaar op pad, dus dan ga je pijntjes voelen. Dat kan niet anders. In de topsport ben je altijd op zoek naar de grenzen en is het de kunst daar net niet overheen te gaan om zo tot het optimale resultaat te komen. Zowel mentaal als fysiek. Daar werk je aan. Er komen veel jonge gasten bij, maar kijk wie de Majors winnen; allemaal mannen met jaren ervaring die steeds beter zijn geworden. Ik ben nu 27. Als het goed is heb ik de tien beste jaren uit mijn carrière nog voor me liggen.'

Een lichte facelift

In de drie jaar dat het KLM Open op Hilversum werd gespeeld, zat men op de Kennemer niet stil. Met adviezen van eerst Frank Pont en vervolgens Martin Hawtree werden er subtiele maar duidelijke verschillen aangebracht.

TEKST JAN KEES VAN DER VELDEN FOTO POPPE DE BOER

Het is even wennen als je – bijvoorbeeld – op de tee van de achtste staat. Een lange par-3, met wind tegen. Waar is al de rough rechts? Waar zijn de bosschages? Er is geruimd op de Kennemer. Veel bomen en struiken die niet thuishoren

in een duinlandschap zijn weg. Zo ziet de baan er weer op veel plaatsen uit zoals Harry Colt (huidige B- en C-holes) en James Morisson (A-holes) het ooit hebben bedoeld. Aan de hand van recente luchtfoto's laten wij u zien hoe de Kennemer er straks voor het KLM Open uit zal zien.

PAR-5 TWEEDE (519 meter)

A. Hek wordt vervangen door oud-of-boundspaaltjes.

PAR-4 TIENDE (411 meter)

B. Nieuwe fairwaybunker. Oude exemplaar lag 120 meter dicht bij de tee. Fairway ter hoogte van bunker smaller gemaakt.

C. Bunker is dicht; vervangen door hollow.

D. Bunker verkleind en beter passend gemaakt.

PAR-3 ELFDE (139 meter)

E. Voorzijde green van een 'neus' voorzien. Te korte teeshots leveren nu problemen op. Idee overigens van greenkeepers.

PAR-4 VEERTIENDE (351 meter)

F. Lange bunker vervanger door twee kleinere exemplaren. Ook een suggestie van greenkeepers.

PAR-3 VIJFTIENDE (155 meter)

G. Bunkers iets vergroot. Terug naar oude vorm. Ze hebben ook een sandface gekregen.

PAR-4 ZESTIENDE (426 meter)

H. Bunker dicht.

I. Rough links uitgedund.

PAR-3 ZEVENTIENDE

(152 meter)

J. Bunker rechtsvoor iets vergroot en verdiept.

K. Hollows links en rechtsachter door uitmaaien meer bij de green getrokken.

PAR-4 ACHTTIENDE

(366 meter)

L. Nieuwe hollow linksachter bij de green getrokken. ►

FOTO RECHTS

PAR-4 VIERDE (366 meter)

A. Rough gereshaped.

B. Achterkant green gereshaped.

PAR-4 VIJFDE (386 meter)

C. Rough vrijgemaakt van prunus.

D. Achterkant green gereshaped met een nieuw soort (snel) gras voorzien.

PAR-4 ZESDE (331 meter)

E. Rough voor de heuvel uitgedund.

F. Rough achter de heuvel uitgedund.

FOTO ONDER

PAR-3 ACHTSTE (204 meter)

A. Rechts naast de green flinke nieuwe hollow.

B. Rough links en vooral rechts aanzienlijk uitgedund.

FOTO RECHTS ONDER

PAR-3 DERDE (139 meter)

A. Eik weggehaald.

PAR-5 ZEVENDE (513 meter)

B. Rough links over hele lengte fairway uitgedund en prunusvrij gemaakt.

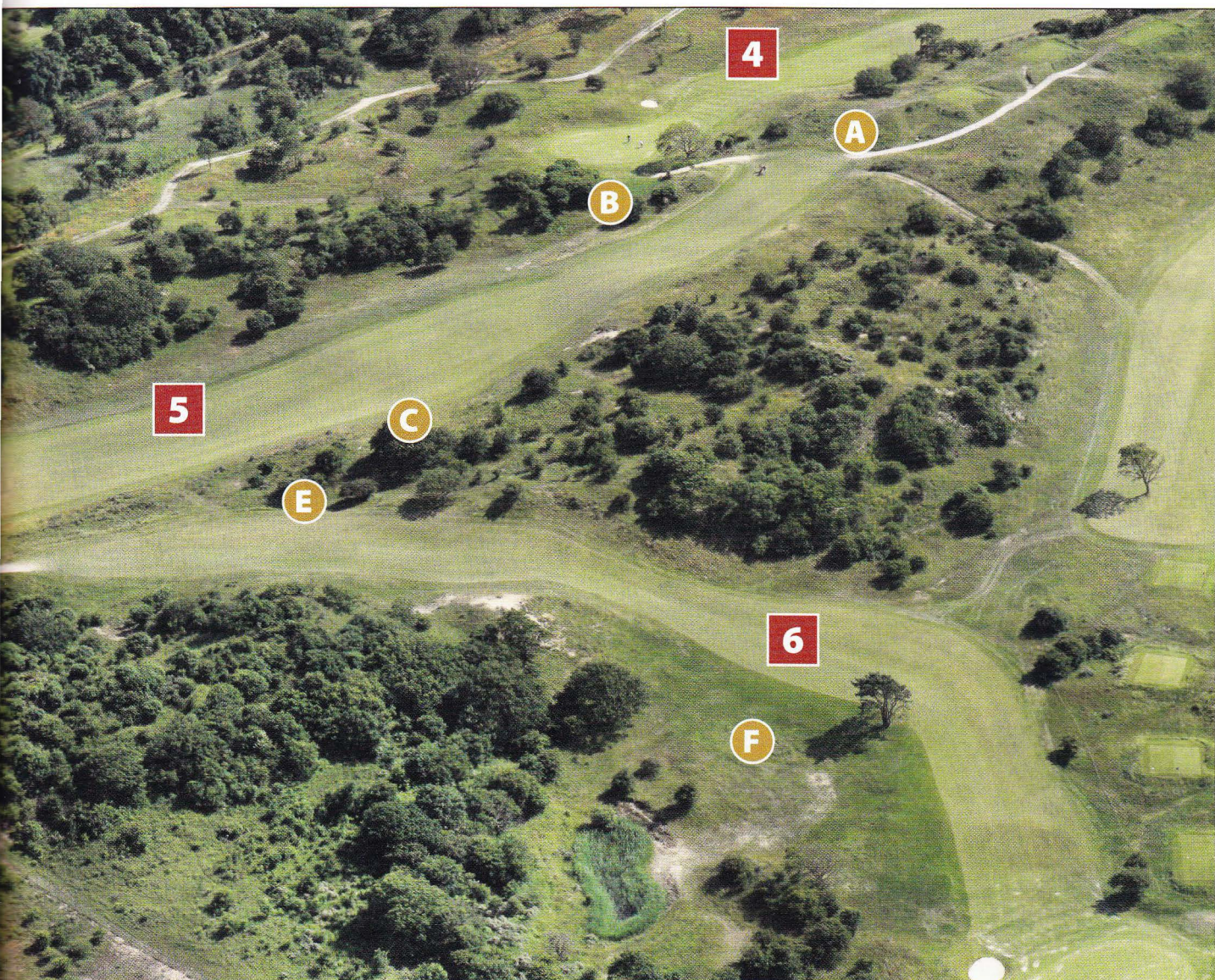
C. Gebied links naast de green gereshaped

PAR-5 TWAALFDE (470 meter)

D. Bunker 120 meter richting green verplaatst.

E. Rough achter bunker veel geonduleerder gemaakt.

KLM Open 2013

SPELERSPROFIELEN

Zij komen naar het KLM Open

Met publiekstrekkers Manassero, Jiménez, Olesen en natuurlijk onze eigen Nederlandse toppers ziet het deelnemersveld van het KLM Open er ook dit jaar weer veelbelovend uit.

TEKST RUBEN VAN DER ZAAG FOTO'S GETTY IMAGES

MATTEO MANASSERO

BIJNAAM: 'MANNY'

Leeftijd	20	Aantal zeges Europa	4
Nationaliteit	Italiaans	Beste prestatie in Nederland	26

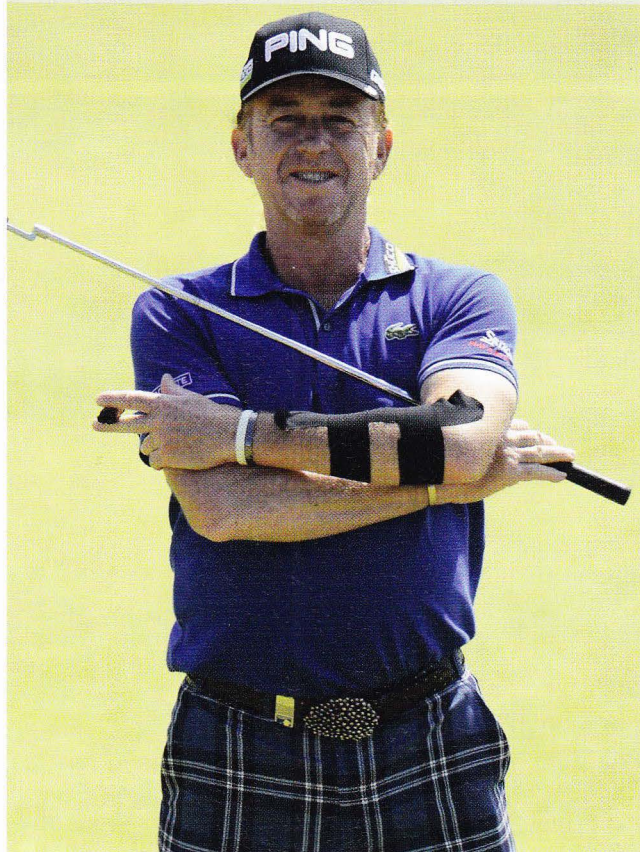
Hij is nog steeds maar twintig jaar jong, maar het lijkt alsof Matteo Manassero al een eeuwigheid op de Tour speelt. In 2010 won hij in zijn eerste jaar als professional op 17-jarige leeftijd (en 188 dagen) zijn eerste toernooi op het hoogste niveau. Het maakte hem de jongste winnaar op de Europese Tour ooit. Inmiddels staat de teller voor de man uit Verona al weer op vier zeges. Eind mei boekte hij de grootste zege uit zijn nog prille carrière, door op Wentworth in een play-off het BMW PGA Championship te winnen. Wellicht dat hij op de Kennemer in de voetsporen van zijn grote held Seve Ballesteros kan treden door het KLM Open op zijn naam te schrijven.

Met zijn 49 jaar is Miguel Angel Jiménez de oudste speler in het veld van het KLM Open, maar versleten is de flamboyante Spanjaard nog lang niet. De man die dol is op mooie auto's, sigaren, wijn en al het andere wat bij een goed leven hoort, doet nog niet onder voor de jonkies op de Tour. Hij werd dit seizoen al vierde in het BMW PGA Championship en het Bridgestone Invitational en leidde na twee dagen The Open Championship. Twintig jaar geleden was Jiménez al eens de beste in Nederland. Hij won in 1994 het Heineken Dutch Open op de Hilversumsche. Vorig jaar miste hij na rondes 69 en 72 (+1) op diezelfde Hilversumsche met een slag de cut.

MIGUEL ANGEL JIMÉNEZ

BIJNAAM: 'THE MECHANIC'

Leeftijd	49	Aantal zeges Europa	19
Nationaliteit	Spaans	Beste prestatie in Nederland	1

JOOST LUITEN
BIJNAAM: 'PYROMANIAC'*

Leeftijd	27	Aantal zeges Europa	2
Nationaliteit	Nederlands	Beste prestatie in Nederland	2

*(omdat hij zo 'on fire' kan zijn)

Joost Luiten keert terug naar de plek waar hij het begin van zijn professionele carrière in 2007 een enorme boost gaf met een tweede plaats achter Ross Fisher. De twee jaar na zijn eremetaal in Zandvoort miste Luiten overigens de cut op de Kennemer, dus wordt het interessant om te zien hoe hij zich dit jaar op Nederlandse bodem zal houden. Inmiddels is Luiten tweevoudig winnaar op de Europese Tour en heeft hij ook de nodige ervaring in de Majors. Het volgende doel van Luiten is een plekje in het Europese Ryder Cup-team dat het in 2014 in Schotland opneemt tegen de Verenigde Staten. De puntentelling daarvoor is twee weken voor het KLM Open in Wales begonnen.

Als je iets over Robert-Jan Derksen kunt zeggen, is het dat hij een steady speler is. Hij mist weinig cuts en verzekert zich al tien jaar op rij relatief makkelijk van zijn speelrecht op de Europese Tour. Maar Derksen wil meer. De man uit het Gooi speelt om te winnen en dat is al sinds 2005 niet meer gelukt. Derksen heeft geen erg gelukkige relatie met de Kennemer als baan. Hij miste er twee keer de cut en haalde twee keer een 47ste plaats als beste resultaat. Het beste resultaat van Derksen kwam dit jaar in het Volvo China Open. Hij werd daar vierde, op zes slagen achterstand van winnaar Brett Rumford.

ROBERT-JAN DERKSEN
BIJNAAM: 'THE LAUGHING DUTCHMAN'

Leeftijd	39	Aantal zeges Europa	2
Nationaliteit	Nederlands	Beste prestatie in Nederland	12

FOTO: GOLFSUPPORT

THORBJØRN OLESEN
BIJNAAM: 'THUNDER BEAR'

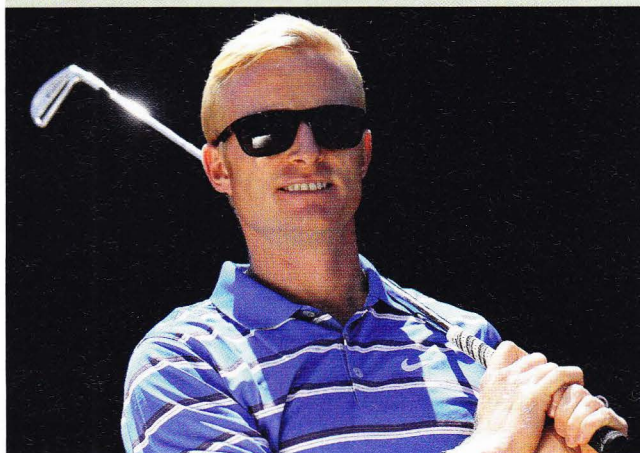
Leeftijd	23	Aantal zeges Europa	1
Nationaliteit	Deens	Beste prestatie in Nederland	MC

Thorbjørn Olesen is net als Manassero een van de jonge talenten op de Europese Tour. De 23-jarige Deen verzekerde zich in 2010 via de Challenge Tour rankings van een plekje op de Europese Tour en maakte al snel indruk. In zijn eerste volle seizoen op de Europese Tour was hij runner-up in het Alfred Dunhill Championship, het Italiaans Open en het Frans Open. Een jaar later deed hij het in het Siciliaans Open nog beter en boekte hij zijn eerste overwinning. In dat jaar verzekerde hij zich in het Brits Open van zijn eerste top-10 in een Major (9de). Een prestatie die hij dit jaar alweer verbeterde met een zesde plaats in The Masters. Speelt meer en meer op de PGA Tour, dus dit zou wel eens het laatste jaar kunnen zijn dat we Olesen in Europa kunnen bewonderen.

SIMON DYSON

BIJNAAM: 'DYS'

Leeftijd	35	Aantal zeges Europa	6
Nationaliteit	Engels	Beste prestatie in Nederland	1

Maar liefst de helft van de zeges van Simon Dyson werd behaald op Nederlands grondgebied. Dat de Engelsman dus iets met ons land heeft, kun je wel zeggen. In elf optredens in het KLM Open haalde hij elf keer de cut en in zijn vier keer op de Kennemer was zijn slechtste resultaat een 27ste plaats. In totaal harkte hij in Nederland al bijna een miljoen euro bij elkaar. Seizoen 2013 is zeker nog niet het beste uit de carrière van Simon Dyson. Hij miste al negen keer de cut en behaalde tot aan het Frans Open nog maar weinig aansprekende resultaten. Vanaf dat toernooi was er echter een kentering in de prestaties van de hoogblonde Engelsman. Hij werd achtereenvolgens 5de in Frankrijk, 12de in Schotland en 9de in Rusland en lijkt net op tijd weer in vorm voor zijn geliefde KLM Open.

PAUL CASEY

BIJNAAM: 'POPEYE'

Leeftijd	36	Aantal zeges Europa	12
Nationaliteit	Engels	Beste prestatie in Nederland	46

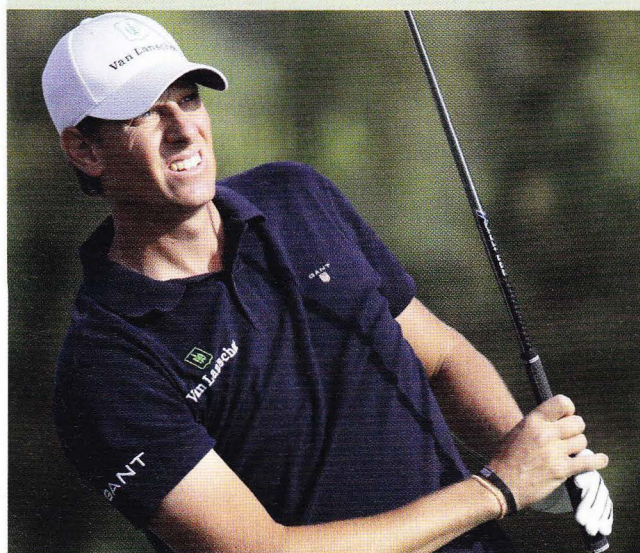
Paul Casey was een tijdje van de radar verdwenen. Behorend tot de gouden generatie van het Engelse golf (samen met Westwood, Donald, Rose en Poulter), leek Casey voorbestemd om een Major

te winnen. Zo ver kwam het echter nog niet. De goedlachse Brit kampte de laatste twee seizoenen met fysieke en vormproblemen en was op de wereldranglijst afgegleden van een 3de naar een 169ste plaats. In het Iers Open van dit jaar behaalde Casey echter voor het eerst sinds 2011 weer een zege, door Joost Luiten in de laatste ronde voorbij te gaan. Op het KLM Open kwam 'Popeye' – vanwege zijn imposante onderarmen – pas een keer in actie. Een jaar geleden opende hij met een ronde 65 net buiten de top-10, maar zat er uiteindelijk niet meer in dan een gedeelde 46ste plaats.

MAARTEN LAFEBER

BIJNAAM: 'J'

Leeftijd	38	Aantal zeges Europa	1
Nationaliteit	Nederlands	Beste prestatie in Nederland	1

Een goed resultaat in eigen land zou Maarten Lafeber niet slecht uitkomen. De winnaar van het KLM Open in 2003 kent tot nu toe een lastig seizoen en zal nog wat plaatsen moeten stijgen op de Race to Dubai, om zijn Europese Tour-kaart aan het eind van het jaar te behouden. Lafeber zal minder blij zijn dan anderen met de verplaatsing van Hilversum naar Zandvoort, want op de Kennemer miste hij in vier pogingen drie keer de cut en behaalde hij een keer een 37ste plaats. Lafeber heeft echter elk jaar wel een uitschieter in positieve zin, dus waarom zou dat niet in eigen land en voor eigen publiek kunnen zijn?

GRAAG, MAAR HELAAS

Maar liefst zes Nederlandse spelers komen dit jaar uit op de Challenge Tour. Zij zouden maar wat graag meespelen in eigen land op een wedstrijd op het hoogste niveau, maar de kans dat ze niet te bewonderen zullen zijn is helaas groot. Omdat ook op de Challenge Tour het seizoen ten einde loopt, zijn er ten tijde van het KLM Open voor Tim Sluiter, Daan Huizing, Wil Besseling, Floris de Vries, Taco Remkes en Reinier Saxton belangrijke euro's te verdienen in de Oekraïne. Zij spelen daar naar alle waarschijnlijkheid allen mee in de Kharkov Superior Cup, om te proberen hun positie op de Order of Merit te verbeteren. Meer over hun prestaties aldaar is te lezen op www.golf.nl.

KLM Open 2013

Wat u moet weten over het Open

Wie wonnen de laatste jaren, wat is het programma, hoe komt u op de baan, waar vindt u informatie?

Alle antwoorden op die vragen vindt u hier.

TEKST RUBEN VAN DER ZAAG

HISTORIE

Jaar	Baan	Beste Nederlander	Plaats	Winnaar
2000	Noordwijk	Hayo Bensdorp	51	Stephen Leaney (Aus)
2001	Noordwijk	Rolf Muntz	32	Bernard Langer (Dui)
2002	Hilversum	Maarten Lafeber	31	Tobias Dier (Dui)
2003	Hilversum	Maarten Lafeber	1	Maarten Lafeber (Ned)
2004	Hilversum	Robert-Jan Derksen	28	David Lynn (Eng)
2005	Hilversum	Maarten Lafeber	4	Gonzalo Fernandez-Castaño (Spa)
2006	Kennemer	Robert-Jan Derksen	47	Simon Dyson (Eng)
2007	Kennemer	Joost Luiten	2	Ross Fisher (Eng)
2008	Kennemer	Rolf Muntz	34	Darren Clarke (N-I)
2009	Kennemer	Robert-Jan Derksen	47	Simon Dyson (Eng)
2010	Hilversum	Jurrian van der Vaart	50	Martin Kaymer (Dui)
2011	Hilversum	Joost Luiten	6	Simon Dyson (Eng)
2012	Hilversum	Richard Kind	21	Peter Hanson (Zwe)

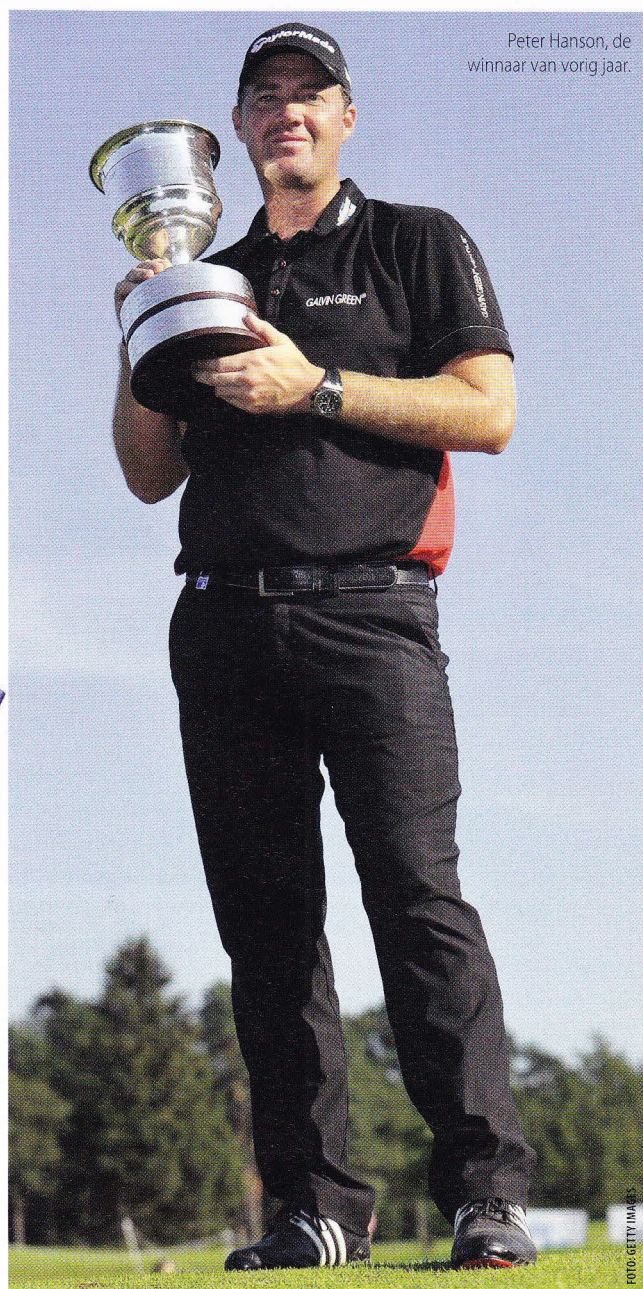

PROGRAMMA EN OPENINGSTIJDEN

KLM Open 2013, Kennemer Golf & Country Clubb

Dinsdag 10 september	Pro-Am	7.00 uur - 18.30 uur
Woensdag 11 september	Pro-Am	7.00 uur - 18.30 uur
Donderdag 12 september	eerste ronde	7.00 uur - 21.00 uur
Vrijdag 13 september	tweede ronde	7.00 uur - 21.00 uur
Zaterdag 14 september	derde ronde	7.00 uur - 21.00 uur
Zondag 15 september	vierde ronde	7.00 uur - 19.00 uur

Na twee speeldagen valt de cut. De beste 70 spelers (plus ties) gaan door naar de derde en vierde ronde. Op zondag vindt na de laatste putt de prijsuitreiking plaats op de achttiende green.

Peter Hanson, de winnaar van vorig jaar.

PARKEREN

Bezoekers van het KLM Open kunnen parkeren op Circuit Park Zandvoort. Voor toegang tot het parkeerterrein is geen parkeerticket nodig, deze hoeft pas bij het vertrek getoond te worden. Een parkeerticket is voor € 5,- online te bestellen bij aankoop van een toegangskaart. Ook aan de kassa op het KLM Open kunt u voor 5 euro een uitrijkaart kopen. Tussen het Circuit Park en de baan rijden pendelbussen.

ADRES

Circuit Park Zandvoort
Burgemeester van Alphenstraat 108
2041 KP Zandvoort

OPENBAAR VERVOER

Het KLM Open is ook per openbaar vervoer te bereiken. Vanaf station Zandvoort aan Zee worden pendelbussen ingezet die toeschouwers op donderdag en vrijdag gratis naar de Kennemer Golf & Country Club vervoeren. De bussen rijden van 's ochtends vroeg tot ongeveer 20.00 uur. In het weekend zijn er op de trajecten Leiden-Haarlem en Haarlem-Zandvoort werkzaamheden aan het spoor. Het is daarom aan te raden om www.klmopen.nl en www.ns.nl in de gaten te houden als u in het weekend met het openbaar vervoer naar het KLM Open wil komen.

SSSSST!

Spelers proberen zich optimaal te concentreren en willen daarbij niet afgeleid worden door overgaande telefoons of het geluid van camera's. Telefoons dienen dan ook uitgezet te worden of in ieder geval op stil te staan. Foto's maken in de baan is niet toegestaan, dus ook niet met de mobiele telefoon. In het promodorp of het KLM Open Village mag de telefoon/camera wel gebruikt worden.

FOTO: GOLFSUPPORT

KAARTVERKOOP

Datum	Bij bestelling voor 1 sept.		Bij bestelling na 1 sept. of aan de kassa	
	Volw.	Jeugd*	Volw.	Jeugd*
Wo 11 sept	Gratis	Gratis	Gratis	Gratis
Do 12 sept	€ 20,00	€ 10,00	€ 25,00	€ 12,50
Vr 13 sept	€ 25,00	€ 12,50	€ 30,00	€ 15,00
Za 14 sept	€ 35,00	€ 17,50	€ 40,00	€ 20,00
Zo 15 sept	€ 35,00	€ 17,50	€ 40,00	€ 20,00
Passe-partouts	€ 65,00	€ 30,00	€ 75,00	€ 35,00

* Voor jeugd tot 12 jaar is de toegang gratis. Prijzen zijn exclusief boekingskosten.

HET KLM OPEN OP TV, RADIO, INTERNET EN SOCIAL MEDIA

TELEVISIE

Sport1 Golf zendt de vier ronden grotendeels live uit. NOS Studio Sport brengt op zaterdag en zondag tijdens de uitzending livebeelden vanaf de Kennemer.

INTERNET

De officiële site van het KLM Open is www.klmopen.nl. Daar vindt u informatie over het toernooi, de baan, spelers en andere zaken. Live Scoring is vanaf het begin van het toernooi beschikbaar op www.europeantour.com. De redactie van GOLFjournaal en Golfers Magazine verzorgt uitgebreide verslaggeving op www.golf.nl.

CADDIEBOEKJE

Elke dag ligt er voor de bezoekers van het KLM Open een handig caddieboekje met veel toernooi-informatie klaar. Het caddieboekje is gratis en zal onder andere verkrijgbaar zijn bij de ingang van de Kennemer.

KLM OPEN APP

Download de officiële KLM Open app voor iPhone en Android. U kunt veel informatie over de holes en de spelers bekijken. U vindt ook gemakkelijk de beste wandelroute.

KLM OPEN RADIO

Tijdens het KLM Open kunt u luisteren naar KLM Open radio. Speciale verslaggevers zorgen voor het laatste nieuws uit de baan, er worden interviews gedaan met de Nederlandse spelers en andere toppers en daarnaast zijn er regelmatig leaderboardupdates, zodat u altijd op de hoogte bent van de actuele ontwikkelingen.

GOLFERS MAGAZINE TOUR

Voor en tijdens het KLM Open zal Golfers Magazine een speciale online editie uitbrengen onder de naam Golfers Magazine Tour. In deze special staan interviews, wedstrijdverslagen, foto's, video's, ranglijsten en meer. Ga naar Golf.nl en meldt u onderaan de homepage aan voor de nieuwsbrief om Golfers Magazine Tour te ontvangen of kijk in de week van het KLM Open op Golf.nl. De eerste editie wordt 10 september verstuurd.

SOCIAL MEDIA

Tijdens het KLM Open zijn de redacteurs van GOLFjournaal actief op twitter, met het laatste nieuws vanuit de baan, sfeerfoto's en een kijkje achter de schermen.

Volg ons via de algemene account:

@golfnl en die van de redacteurs: @golfnljankees, @golfnlmartijn, @golfnlruuben, @golfnlfoeke en @golfnlkim.

De veel besproken eerste negen van de Kennemer

Twee jaar geleden vroeg de Kennemer de beroemde Engelse architect en Colt-kenner Martin Hawtree enkele veranderingen toe te passen. Hij zag de oorspronkelijke tekeningen van de derde negen van de Kennemer uit 1937 van het bureau Colt & Alison en zei: 'Harry Colt would never design such a sharp dogleg'.

TEKST RICK VAN DEN BOOM

Hawtree doelde met zijn citaat op de veel besproken zesde van de eerste negen holes van het KLM Open-parcours.

In 1936, acht jaar na de verhuizing van de Kennemer naar Zandvoort, was er al de wens om het volledige terrein te gebruiken door nog eens negen holes aan te leggen. Er werd contact gezocht met de man die de bestaande baan had getekend, de befaamde Harry S. Colt. De positieve ervaringen die de Kennemer eerder met hem had opgedaan en zijn latere goede werk bij andere Nederlandse banen, gaven aanleiding om hem weer in te schakelen. Helaas berichtte Colt in januari 1937, in een handgeschreven brief, dat zijn huisarts hem in verband met een hardnekkige chronische bronchitis verbood buitenlandse reizen te maken.

De Kennemer mocht kiezen tussen zijn kantoorgenoten Alison en Morrison, die toch net klaar waren met de werkzaamheden op het Noord-Franse Le Touquet. Het werd John Morrison, die na een paar bezoeken enthousiast aan de slag ging. In maart 1937 beschreef hij het terrein: *'It is difficult to imagine better golfing country than you possess at Zandvoort. This land possesses so many natural golfing features that interesting shots can be produced without the construction of a large number of bunkers'*. En dus tekende Morrison

slechts twee fairway- en zes greenside-bunkers.

Hoewel de economische crisis van de jaren dertig zich al aandiende, was er bij de Kennemer voldoende geld in kas om met het werk te beginnen. Er werd in Groningen bagger voor de topaag aangekocht en volgens plan legde men de eerste en de negende hole aan, met daar tussenin een tijdelijke korte par-3. Vervolgens brak de oorlog uit.

De Duitse bezetter verwoestte vrijwel de gehele baan. Desondanks bleken de nieuwe holes, de eerste en de negende, de oorlog relatief ongeschonden te hebben doorstaan. De twee holes werden regelmatig onderdeel van de steeds in hole-volgorde wisselende Kennemer 'in herstel'. Vaak tot ergenis van de leden.

GEMISTE KANSEN

Het was vooral de goede speler en veelvuldig clubkampioen (Black) Jack Gregory die zich rond 1960 indringend met de lay-out van de baan ging bemoeien. Met hulp van hoofdgreenkeeper Cees Twisk (ook een goede speler) kwam er meer structuur in het werk en in 1966 werd besloten het oude plan van de derde negen weer uit de la te halen. Er werden onder de leden enkele succesvolle inzamelingsacties gehouden. Een gedeelte van die fondsen werd echter gebruikt voor het broodnodige herstel van het clubhuis.

Na de aankoop van het terrein in 1977 kwamen de ontwikkelingen rond de baan in een stroomversnelling. Voorzitter Geurt Rahusen was met de familie Quarles van Ufford, de eigenaar, tot overeenstemming gekomen en de financiering van de aanschaf kwam vervolgens redelijk gemakkelijk en via een obligatielening tot stand. Het bestuur besloot echter vervolgens het volledige terrein 'dan ook maar te gaan benutten' en dus moest er voor die financiering een nieuw plan worden verzonnen: er werden versneld een paar honderd extra leden aangenomen.

In 1980 vroeg de Kennemer Frank Pennink om op basis van het oude plan van Morrison aan het werk te gaan. De invloed van bestuurslid Steven van Hengel is bij de uitvoering heel groot geweest, misschien wel té groot. Van Hengel was een briljant golfhistoricus. Hij wist op golfgebied ontzettend veel en kon prima organiseren. Een goede golfer is Van Hengel echter nooit geweest. En dat bleek ook wel uit de uiteindelijke lay-out van de holes, die overigens in 1985 werden geopend.

Steven van Hengel was bang om zijn bal out-of-bounds te slaan en dat vertaalde zich in een zwaar aangepaste routing voor de holes vier, vijf en zes. In de oorspronkelijke tekeningen waren deze holes namelijk veel dichter bij de grenzen

'YOU HAVE AN EXCELLENT 17-HOLES GOLFCOURSE FOR THIS TOURNAMENT'. CHRISTY O'CONNOR NOEMDE DE ZESDE EEN 'MICKEY MOUSE-HOLE'

De oorspronkelijke tekeningen van de derde negen van de Kennemer uit 1937 van het bureau Colt & Alison.

van het beschikbare terrein getekend. Intussen was echter ook de begroeiing veel dichter geworden en werd daarom de routing aangepast.

Later toen Colt-kenner Frank Pont adviseerde de baan weer veel kaler te maken, kwam eigenlijk pas goed naar voren, welke kansen er toen wellicht gemist zijn. Frank Pennink was overigens gedurende de aanleg ernstig ziek en hij liet de uitvoering meer en meer over aan Steven van Hengel. Ook de later ingeschakelde architecten Donald Steel en – de vlak voor de oplevering opgeroepen – Joan Dudok van Heel, konden met de door Van Hengel aangepaste plannen van de inmiddels overleden Pennink in feite geen kant meer op.

Greenkeeper Jaap Twisk maakte (stiekem) van de op papier saaie, korte par-4 vijfde toch nog een enigszins spannende dogleg naar rechts, door vlak voordat de bulldozers kwamen de geplande green een stuk naar rechts en naar achteren te verplaatsen.

De zesde werd van een oorspronkelijke mooi ontworpen, mooie ruime dogleg naar links, een erg scherpe dogleg naar rechts, met een zeer controversiële den-nenboom in de knik als hindernis. Ter compensatie werd de zevende hole, ooit ontworpen als een weinig spannende par-4, veranderd in een prachtige, lange par-5.

AANPASSINGEN

In de loop der jaren zijn er veel aanpassingen aan de derde negen, ofwel de A-holes, gedaan. Vaak na een Open op advies van topspelers. Het aantal bunkers, zes stuks, is nog steeds erg gering. Bij het eerste Open waarbij de 'nieuwe negen' werd opgenomen in het parcours, 'weigerde' Ian Woosnam van de backtee op de vijfde te spelen. Voor zijn tweede slag 'moest hij de green kunnen zien', vandaar. Aldus geschiedde, en later is de heuvel rechts voor de green aanzienlijk verlaagd. Zo werd ook al spoedig, de veel te sterk naar rechts gekantelde fairway van de vierde hole afgevlakt.

Buiten het verschrallen van de meeste holes is er verder gelukkig niet al te gek veel veranderd. Het vreemde 'Van Hengel-boompje' vlak voor de green van acht

De A-holes vanuit de lucht. Boven in de foto de beruchte hole zes.

werd al snel verwijderd. Topspeler Ronan Rafferty vond dit overigens in 1989 de moeilijkste par-3 van de Europese Tour. Afhankelijk van de wind was de stokkeuze volgens hem nergens zo extreem wisselend: van een ijzer-8 tot een driver... En de allermooiste hole blijft natuurlijk de negende. Een prachtige lange par-4 met een enorm lastige green. De stokkeuze voor de tweede slag blijft door de wind boven de bomen altijd een beetje een gok. En bij sommige pinposities is het een ware kunst de bal überhaupt op de green te houden.

De aan Zandvoort verknochte Christy O'Connor vertelde Dutch Open-referee en vooraanstaand Kennemerlid Toto

Strumphler eens: *'You have an excellent 17-holes golfcourse for this tournament'*. Hij noemde de zesde een 'Mickey Mouse-hole'.

Door de geringe lengte en de uitdaging 'om toch vooral voor de green te gaan', is deze par-4 een ramp om tijdens het 'Open' te marshallen. Martin Hawtree heeft inmiddels een prachtig, maar prijzig plan voor een reconstructie van deze hole gemaakt. De rough rechts is kort geleden behoorlijk uitgedund. Toch is het een hole waar in ieder geval altijd van alles aan de hand is. Dus bij het KLM Open is de keuze voor de toeschouwers niet moeilijk. Ga, zo lang het nog kan, kijken bij die opmerkelijke zesde. Want daar gebeurt het!

DE ZESDE WERD VAN EEN RUIME DOGLEG NAAR LINKS, EEN SCHERPE DOGLEG NAAR RECHTS, MET EEN ZEER CONTROVERSIËLE DENNENBOOM IN DE KNIK ALS HINDERNIS

Portret

18x Hugo Boreel

De Kennemer is de komende drie jaar weer gastheer voor het KLM Open. Volgens Hugo Boreel, voorzitter van de Commissie Open, is de taakverdeling tussen huisbaas De Kennemer en organisator TIG Sport glashelder.

TEKST ANDRÉ BUURMAN FOTO'S POPPE DE BOER

1 HUGO BOREEL IS 'MISTER OPEN'.

'Klinkt aardig, maar dat is toch echt te veel eer en ook niet terecht. Die eretitel stamt nog uit de periode dat Robbie van Erven Dorens min of meer in zijn eentje het toernooi organiseerde. Een 'Mister Open' is er niet.'

2 DE COMMISSIE OPEN HEEFT ZO ZIJN EIGEN TAKEN.

'Precies. De commissie opereert namens de Kennemer, de gastheer van het KLM Open. We doen meer dingen niet dan wel. Wat we doen is

heel belangrijk, maar je moet het ook weer niet overschatten.'

3 WAT DOE JE DAN ALS KENNEMER NIET?

'Het regelen van spelers, parkeren op het circuit van Zandvoort, contracten afsluiten met tentenleveranciers, tribunebouwers en horeca. Zo kan ik nog wel even doorgaan. Dat soort zaken ligt bij de organisatie, TIG Sports.'

4 DAN BLIJFT ER NIET VEEL OVER.

'Dat zou je denken. De Kennemer is er bijvoorbeeld verantwoordelijk voor dat er niet alleen voldoende, maar vooral ook goed geïnstrueerde vrijwilligers zijn, die op hun taken zijn toegerust. Daarnaast hoor je te zorgen dat de baan in championshipconditie is. En last but not least, je bent de huisbaas van het toernooi.'

5 HUISBAAS? DAT KLINKT STRENG!

'Je wilt als "verhuurder" precies weten wat er met je eigendommen, vooral de baan maar ook het club-

huis, gebeurt. Als je zoon bij jou thuis een feestje geeft, ben je daar ook bij en bepaal jij wat wel en niet kan. Want je wilt dat alles na het toernooi weer in perfecte staat voor de leden beschikbaar is.'

6 DE KENNEMER ORGANISEERDE AL VAKER DIT 'FEESTJE'.

'Dat neemt niet weg dat je niet voorzichtig genoeg kunt zijn. Vragen als waar mogen we een tent of tribune neerzetten. Of een sponsor wil ergens voor zijn gasten iets speciaals doen. En standhouders willen natuurlijk allemaal tegelijk hun spullen komen brengen.'

7 EN DAAR IS DE COMMISSIE OPEN VOOR.

'Onder andere. De Logistiek is binnen de commissie verantwoordelijk dat de opbouw van alles binnen de hekken van de Kennemer goed verloopt. Bartout Gieben trekt die kar, samen met een kleine groep. Zij kennen de baan door en door, weten waar je wel en vooral waar je géén tent moet neerzetten.'

8 PLEK ZAT OM TE BOUWEN!

'Dat lijkt zo, maar zoveel ruimte is er niet, want alles loopt hier scheef. Het is tot op de vierkante meter berekend. Zowel opbouw als het

afbreken verloopt volgens een strak schema.'

9 ALLES MOET OVER DAT ENE SMALLE PAADJE.

'Nadeel van de Kennemer is de moeilijke logistiek en beperkte infrastructuur. Dus moet je bij wijze van spreken tot op de minuut weten welke leverancier zijn spullen komt afleveren.'

10 DE COMMISSIE OPEN BESTAAT UIT ZES LEDEN.

'Eigenlijk zeven, want de clubmanager mag je ook tot het team rekenen.'

11 IEDER ZIJN EIGEN TAAK EN VERANTWOORDELIJKHEID.

'Klopt. Voor de baan, logistiek, het clubhuis, Crew Café, de marshals en recording is een commissielid aangesteld. Hij of zij stuurt een team aan dat weer wordt geleid door een diensthoofd, dat de operationele leiding heeft.'

12 RECORDING?

'Met iedere flight loopt iemand mee die de scores doorgeeft. Alles elektronisch

en met apparatuur van de Tour. Zij zorgen ook voor de bemanning van de scoreborden.'

13 DE ROL VAN DE VOORZITTER.

'Op de keper beschouwd doe ik het minst van iedereen. Mijn primaire taak is zorgen dat het team op orde is. En als het goed loopt, hoeft je als voorzitter niet veel te doen. Al die mensen die in de commissie zitten of diensthoofd zijn, die kun je om een boodschap sturen.'

14 DELEGEREN IS EEN KUNST.

'Als ik vraag 'Loopt alles?' en er wordt 'Ja' geroepen, dan ga ik daar ook van uit. Maar ik ken wel mijn verantwoordelijkheid. Tijdens het toernooi ben ik er al vanaf zeven uur 's morgens.'

15 HET DRAAIBOEK IS HEILIG.

'Dat zou suggereren dat er een gedetailleerd boek op de plank ligt. Er is heel veel kennis bij de mensen van De Kennemer en TIG Sports. Daarnaast bestaan er diverse evaluaties en lijsten van voorgaande jaren.'

16 DE COMMISSIE HEEFT ER EEN DAGTAAK AAN.

'In de aanloop naar de toernooi-week mag je spreken van vrijwilligerswerk. Maar in die week is het qua intensiteit meer dan 'gewoon werk'. Commissieleden en diensthoofden zijn dan vrijwel permanent aanwezig.'

17 NIKS TE MOPPEREN?

'Zeker wel. Dat er in het weekeinde van het KLM Open vanwege werkzaamheden aan het spoor geen treinverkeer is tussen Haarlem en Zandvoort.'

18 EN TOT SLOT...

'Lekker weer voor het publiek en moeilijk weer voor de spelers. Dus windkracht vier tot vijf met een zonnetje. En dat een van de Nederlanders het goed doet. Dat geeft het toernooi heel veel extra kleur.'

Met dank aan de vrijwilligers

Het Open draait voor een belangrijk deel op vrijwilligers. Honderden leden van gastheer de Kennemer Golf & Country Club maar ook van omliggende clubs steken de handen uit de mouwen om er een geweldig toernooi van te maken. De centrale organisatie ligt bij de Commissie Open van de Kennemer. Vier Commissieleden aan het woord.

TEKST PIM VAN ROOIJEN FOTO'S KOEN SUYK

Gwen Rodenburg (hcp 12,9)

Taak 'Alle activiteiten in en om het clubhuis en het Crew Café. Dus van starters, infodames, het uitreiken van caddiehesjes en contact met de cateraar in het clubhuis tot en met het reilen en zeilen in het Crew Café.'

Ervaring met Open 'De vorige vier keer dat het Open op de Kennemer plaatsvond was ik diensthoofd voor de marshals. Dat waren allemaal vrijwilligers van andere clubs. Nu coördineer ik acht diensthoofden en tachtig vrijwilligers, allemaal Kennemer-leden. Het voordeel is dat je niet hoeft uit te leggen hoe de club in elkaar steekt.'

Nieuw 'In het clubhuis gaan we meer doen voor de eigen leden en sponsors. Alle leden kunnen vier clubhuisbadges aanvragen waarmee ze hun gasten mee het clubhuis in kunnen nemen. Voor de Kennemer-sponsors hebben we arrangementen gemaakt, zodat die hun relaties mee kunnen nemen naar het toernooi. Daarnaast gaan we ledenontbijten organiseren met sprekers, komen er happy hours en is er veel muziek zo gauw de laatste speler heeft afgeslagen.'

Leuk 'De organisatie is sterk verjongd in vergelijking met vier jaar geleden. Het is heel leuk om met een ploeg zo'n geweldig toernooi te organiseren. Iedereen heeft er lol in, het is een beetje een sfeer alsof je op kamp bent.'

Mooiste Open herinnering '1989, die bizarre play-off in dat noodweer. Ik stond als marshal op de tee van zestien en mocht schuilen onder de paraplu van de caddie van Olazábal die later het toernooi won.'

Wanneer tevreden 'Als de leden van de Kennemer het een leuk toernooi hebben gevonden.'

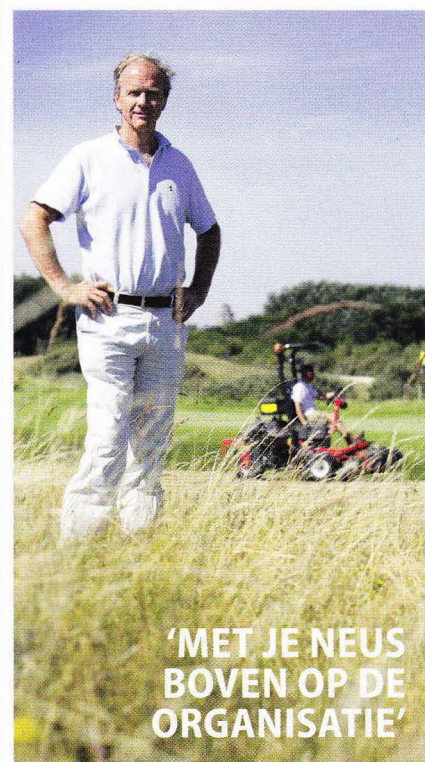
Aris Haverkamp Begemann (hcp 18)

Taak 'Zorgen dat de baan in topconditie is. Daarnaast ben ik als bestuurslid de trait d'union tussen de Commissie Open en het bestuur van de Kennemer. Wat betreft de baan is het geweldig dat we met onze hoofdgreenkeeper Dick Vastenhout zo enorm veel ervaring in huis hebben met diverse Opens.'

Ervaring met Open 'De keren dat het

Open hier was heb ik altijd iets gedaan: recording of in het Crew Café. Tijdens het Ladies Open deed ik livescoring.'

Nieuw 'De spelers die hier in 2009 waren zullen wel even opkijken want er is natuurlijk veel weggehaald en gesnoeid. Alle prunussen op de A-holes zijn bijvoorbeeld weg. De greens van hole 3 en 8 zijn lastiger geworden omdat ze wegelopen naar de zijkant. De baan is in topconditie, de mensen van de Tour die hier eind juni

'MET JE NEUS
BOVEN OP DE
ORGANISATIE'

waren, hadden geen enkele aanmerking. O ja, we moesten andere harken in de bunkers hebben. Bij onze eigen exemplaren staan de tanden te ver uit elkaar.'

Leuk 'Het is leuk om met je neus vlak op de organisatie te zitten. Daarnaast is het geweldig om dit met je eigen club te organiseren. Je leert meer mensen kennen en de onderlinge band groeit. Dat kun je misschien ook bereiken met feesten of bbq's te organiseren, maar dit is veel leuker.'

Mooiste Open herinnering 'De gezelligheid in het Crew Café. Iedereen wil daar ook graag naar binnen, maar er wordt streng gecontroleerd.'

Tevreden 'Pas als alles is afgebroken en opgeruimd en blijkt dat de schade aan de baan meevalt. Ook de werkzaamheden na het toernooi moeten goed verlopen en vragen de nodige aandacht.'

Nicole van Breda Vriesman (hcp 8,2)

Taak 'Coördinatie van alle clubmarshals en het verzorgen van de kleding voor de vrijwilligers. In totaal lopen er bijna zevenhonderd marshals in de baan rond. Allemaal van andere clubs. Ik hou contact met de "cluco's" (clubcoördinatoren) van die verenigingen. Daarnaast probeer ik nog leuke dingen voor de jeugd te regelen.'

Ervaring met Open 'De vorige keer dat het op de Kennemer was heb ik twee jaar meegedraaid in het Crew Café. Daarnaast heb ik veel gekeken. Ik vind het geweldig om topgolf live te zien.'

Nieuw 'Het enige dat nieuw is, is dat de Tour heeft besloten met dubbele starts op zaterdag en zondag te werken. Dat betekent aanpassing van het schema.'

Leuk 'Het enthousiasme van al de clubs om mee te helpen, is geweldig. Op het moment dat bekend werd dat het Open weer naar de Kennemer kwam, kreeg mijn voorganger, Derk ter Braak, meteen de eerste aanmeldingen alweer binnen! Er is zelfs een mevrouw die al voor de 25ste keer cluco is.'

Ik vind het ontzettend leuk om van zo dichtbij betrokken te zijn bij een van de mooiste sportevenementen van Nederland. Ik hoop dat ik af en toe nog wat van het golf kan zien.'

Mooiste Open herinnering 'De overwinning van Clarke in 2008. Dat was heel emotioneel door het overlijden van zijn vrouw twee jaar daarvoor. Zijn zoons kwamen de green op rennen. Kippenvel. Maar ook de evacuatie, in 2006 toen het zo'n noodweer was, dat was ook spectaculair.'

Wanneer tevreden 'Als iedereen tevreden is over de marshalling; publiek en spelers. En natuurlijk ook als alle vrijwilligers de goede kleding hebben gekregen, maar ik ben bang dat dat wishful thinking is, want er schijnt altijd een en ander scheef te lopen met de maten.'

Bartout Gieben (hcp 6,5)

Taak 'Logistiek: zorgen dat de opbouw, aanvoer van spullen voor de dagelijkse bevoorrading en de afvoer volgens planning verloopt. Ik heb niets met "crowd control" te maken, dat doet Nicole met haar marshals. Vanaf begin augustus zijn we begonnen met rijplaten neerleggen. Daarvoor is een heel plan gemaakt: waar moeten ze liggen, wat voor platen heb je nodig enzovoort.'

Ervaring met Open 'Tijdens het het beroemde Open met de play-off in dat vreselijke noodweer in 1989 stond ik de hele dag als marshal op hole acht in een shirtje, korte broek en met een kapotte paraplu. Ik was totaal verkleumd. Maar

drie spelers haalden die dag de green trouwens.'

Nieuw 'In grote lijnen verandert er niets, wel in detail. De tribune bij hole achttien wordt twee keer zo groot. Die krijg een arenavorm. En er komen meer dubbeldeks tenten omdat er meer ontvangsten en dergelijke worden georganiseerd. Meer tenten was niet mogelijk, dus dan maar de lucht in.'

Leuk 'Voor mij is alles nieuw. Ik weet niets van logistiek, dat is hartstikke leuk. En het hele team, niet alleen onze commissie, maar ook diensthooft en anderen hebben zoveel plezier om met zijn allen deze klus te klaren.'

Mooiste Open herinnering 'De spelers die bij ons thuis logeerden bij de Opens in de jaren zeventig en tachtig op de Kennemer. Mijn ouders waren daar toen actief, er was veel minder geld. Of die keer dat ik met zo'n uitslagenpaal meeliep met de een na laatste flight. Die bakten er niets van op zondag. Op de veertiende hole zei een van de spelers, John Bickerton, tegen me: "Geef mij die paal maar, dan kun jij de ronde afspelen".'

Tevreden 'Als spelers en publiek tevreden zijn, als het toernooi in goede harmonie is verlopen en we weinig schade aan de baan hebben.'

Blauw, met een vleugje oranje

Alles bij elkaar opgeteld, is KLM in september voor de 21ste keer hoofdsponsor en naamgever van ons Open. En voorlopig gaat de nationale luchtvaarttrots nog wel even door.

TEKST JAN KEES VAN DER VELDEN FOTO KOEN SUYK

Voor alle duidelijkheid: KLM was hoofdsponsor van 1981 tot en met 1990 en is het (weer) sinds 2004. En er is in drie decennia wel het een en ander veranderd. In 1981 besloot directielid René Sparenberg dat KLM's Britse markt wel wat groter mocht worden en de sponsoring van het Dutch Open leverde aan de andere kant van de Noordzee in ieder geval de nodige aandacht in de kranten op. Harm Kreulen, sinds 2011 directeur KLM Nederland: 'Voor de naamsbekendheid van KLM in Nederland hoeven we het niet te doen. 98 procent van alle Nederlanders weet waar KLM voor staat. Het gaat ons om het versterken van onze *brand identity*. KLM is een modern, innovatief bedrijf dat dicht bij de markt staat en dat willen we graag uitstralen.' 'Golf past heel goed bij wat we doen. Een topspeler moet voortdurend presteren, achttien holes gefocust blijven. Hij moet ook flexibel zijn, met tegenslagen kunnen omgaan én oog voor detail hebben. Veel raakvlakken met wat wij als grote luchtvaartmaatschappij doen.'

CHARITY CHALLENGE EN PRO-AM

Het Open is qua golfactiviteiten het hoogtepunt van het jaar voor KLM. 'Acht maanden per jaar gebeurt er wel iets met golf', aldus Kreulen. 'Zoals de acht toernooidagen die we voor onze Platinum Elite frequent flyers organiseren. Met als hoogtepunt het finaletoernooi dat daags na de laatste ronde van het KLM Open op de wedstrijd baan plaatsvindt. Dit jaar dus op de Kennemer. In totaal doen er acht-honderd geselecteerde Platinum Elite-

'JOOST LUITEN IS NIET ALLEEN EEN TOPSPELER, HIJ HEEFT OOK DE NO-NONSENSE MENTALITEIT DIE PERFECT BIJ KLM PAST' HARM KREULEN

leden mee aan die toernooien. Drukbezette mensen, die gemiddeld zestig vluchten per jaar met KLM maken. Ze passen hun agenda echter maar al te graag aan om te kunnen spelen.'

'Het zijn mooie dagen en ik doe mijn best om er aan een aantal mee te doen. Net zoals ik in de week van het KLM Open de Charity Challenge en de Pro-Am zal spelen. Zelf golf ik al een jaar of 25, maar zeer laag frequent. Nu ik voor KLM Nederland werk, ben ik nauwer betrokken bij de golf-sport en speel ik wat vaker, hoewel nog steeds niet genoeg om mijn handicap 28 omlaag te krijgen. Het is een kwestie van meer vastheid in mijn spel brengen, maar daarvoor is de beschikbare tijd te schaars.' Naast de reeks dagen voor de Platinum Elite frequent flyers is er een golfdag voor ondernemers uit het midden- en kleinbedrijf en is er de zeer populaire Rising Sun-golfdag voor de Japanse gemeenschap in ons land. 'De Japanse ambassadeur geeft op die dag altijd acte de présence', aldus Kreulen, die daaraan toevoegt dat een dergelijk evenement voor de zakelijke Chinese gemeenschap in ons land in de maak is.

En om de link met dat in economisch opzicht zo belangrijke land te benadrukken: twee Chinese topspelers – Wenchong Liang en Ashun Wu – hebben een invite gekregen voor het KLM Open. Tijdens het Open op de Kennemer verwacht KLM duizenden belangrijke relaties en frequent flyers te ontvangen. Om te kijken, te ontmoeten, of aan een van de verschillende zakelijke seminars mee te doen. Harm Kreulen: 'Dat golf goed bij KLM past, en dat we committed zijn, blijkt wel uit het feit dat we vorig jaar al hebben besloten om tot en met 2018 onze naam aan het toernooi te verbinden. De komende drie edities worden op de Kennemer gespeeld en vanaf 2016 gaan we voor drie Opens naar The Dutch.'

'We hebben in ons land prachtige traditionele banen, maar er is een moment gekomen dat je ook naar de nieuwe generatie courses moet kijken. Ik denk dat we een goede keuze hebben gemaakt bij het aanwijzen van The Dutch. Maar wie weet, als we mochten besluiten om na 2018 door te gaan, dan zou ook een baan als The International in aanmerking kunnen komen.' Het KLM Open is een bewijs dat een

goede samenwerking mooie dingen kan opleveren. Naast KLM zijn ook ABN-Amro en Deloitte partners van het toernooi. 'En wij zijn op onze beurt partner/sponsor van het Deloitte Ladies Open en waren dat van het Van Lanschot Senior Open', zegt Kreulen.

'En al zijn wij dan als promotor eigenaar van het KLM Open, we kunnen niet zonder organisator TIG Sports en onze toernooirecteur Daan Slooter. Die samenwerking gaat terug tot 2004, toen KLM zijn rentree maakte. Ik denk dat je gerust van een *winning team* kunt spreken. Elk jaar wordt het kampioenschap weer iets beter en het succes kun je ook afmeten aan de reacties van het publiek, de spelers en de vertegenwoordigers van de Europese Tour. Die is van mening dat er maar weinig toernooien zijn met de uitstraling van het KLM Open, met zijn uitgebreide promodorp en zijn tienduizenden toeschouwers.'

Een punt van discussie: de datum. Het tweede weekeinde valt midden in de play-offs van de Amerikaanse Tour. 'Dat is een nadeel', erkent Kreulen. 'Maar desondanks slaagt Daan Slooter er toch elke keer weer in een mooi deelnemersveld samen te stellen. Zo ook nu weer in 2013. En – niet onbelangrijk – september is de maand dat nagenoeg iedereen weer terug van vakantie is en een maand waarin het weer heel mooi kan zijn.' Een ander item: het prijzengeld. Dat is internationaal gezien met 1,8 miljoen euro niet aan de hoge kant. 'We zitten aan de bovenzijde van de middenmoot', stelt Kreulen.

NEDERLANDSE ROOTS

Duurzaamheid is belangrijk voor KLM. Denk aan de biofuel-vluchten waarmee de maatschappij het internationale nieuws haalde, maar ook aan het streven om het gewicht dat met de vliegtuigen de lucht ingaat te beperken. 'Tot een verstandigere manier om te taxiën', zegt Kreulen. 'En wat de biofuel betreft, daarmee zijn we de experimentele fase gepasseerd. Iets om trots op te zijn.'

'Dat streven naar duurzaamheid passen we in samenwerking met TIG Sports ook toerond het KLM Open. Het toernooi is al het meest duurzame sporttoernooi van Europa. Dat is mooi, maar het is nu een zaak

van doorpakken en door ontwikkelen.' Hoewel KLM sinds enige jaren is gefuseerd met Air France, hebben beide luchtvaartmaatschappijen hun eigen merkidentiteit behouden. 'Dat is ook een van de redenen dat wij golf zo hebben omarmd. KLM heeft een lange traditie met golf', zegt Kreulen. 'Terwijl Air France inzet op andere zaken, zoals het grote filmfestival van Cannes. Wat natuurlijk nu ook weer niet wil zeggen dat er geen Franse collega's naar het KLM Open komen.'

Het Nederlandse aspect wil KLM sowieso graag behouden. Kreulen is dan ook bijzonder ingenomen met de complete *face-lift* van KLM's World Business Class. De eerste vliegtuigen hebben deze nieuwe inrichting al gekregen.

'Werd ook wel een beetje tijd', zegt hij. 'Wij kunnen ons nu met onze vernieuwde businessclass absoluut met de besten meten. Wij hebben met verschillende Nederlandse designers en chefs samengewerkt om ons product een eigen 'Dutch touch' te geven. Tot en met de menu's die zijn samengesteld door Nederlandse topchefs, het bestek en de borden van Marcel Wanders, het toilettaasje dat is ontworpen door Victor & Rolf en het ontwerp van de nieuwe businessclass door Hella Jongerius.'

Ook het cabine- en grondpersoneel is de afgelopen jaren in het nieuw gestoken. Geen buitenlandse topdesigner, maar mooi werk van Mart Visser. En daar zit een *touch of orange* in, zoals Kreulen het uitdrukt: 'Om onze Nederlandse roots te benadrukken.'

'En over roots gesproken, daarom hebben we ook een tweejarige overeenkomst met Joost Luiten gesloten. Een topspeler met bovendien de no-nonsense mentaliteit die perfect bij KLM past.'

Grote concerns waken er meestal voor om vanwege het afbreukrisico met individuele sporters in zee te gaan. Daarom wordt er gekozen voor het ondersteunen van evenementen of sportorganisaties. 'We hebben heel goed nagedacht en de zaak zorgvuldig bekeken', vertelt Kreulen. 'We zijn er, nogmaals, van overtuigd dat Joost onze naam in toernooien wereldwijd op een positieve manier gaat uitdragen. Ook dat is een *touch of orange* voor ons.'

Groen & Golf

Het hele jaar een mooie baan

Elke golfer zal, na een bezoek aan het KLM Open, weleens gedacht hebben: lag onze baan er maar net zo mooi bij! Maar een ding is zeker. Daar heb je dan wel zeventien greenkeepers voor nodig.

TEKST JAN VAN MONDFRANS

DE FAIRWAYS ZIJN VEEL DROGER EN HARDER GEWORDEN. DE KENNEMER IS WEER TERUGGEBRACHT NAAR ZIJN OUDE STATUS: EEN LINKSCOURSE!

Golfers weten vaak precies hoe zij een baan mooier zouden kunnen maken. Na een rondje golf geven ze op het terras luid mopperend commentaar: de greens kunnen sneller, de rough is te lang, op hole een is het slecht zichtbare slootje voor de green unfair, bunkers worden slecht geharkt en divots waren niet teruggelegd. Ook hadden ze last van een greenkeeper die wel drie holes met hun flight 'meemaaide'. En als ze als toeschouwer op het Open komen en de prachtig geprepareerde baan zien, denkt een aantal wellicht: waarom kan onze baan er niet net zo mooi bij liggen?

Commentaar leveren is natuurlijk gemakkelijk, maar veel mensen vergeten dat een mooie course er niet vanzelf komt. Er komt heel veel onderhoud bij kijken en dat moet worden uitgevoerd, ook als er spelers in de baan zijn. De leden van Open-banen als de Hilversumsche en de Kennemer weten als geen ander wat het betekent om een baan voor het Open te prepareren. De maaipatronen in de fairways worden anders, vaak smaller gemaaid. De backtees worden meestal een maand voor het toernooi gesloten, pinposities op de greens staan plotseling meer aan de zijkant of helemaal voorop. En dan is er, vaak al zes

weken voor aanvang, nog de opbouw van tribunes, de aanleg van kabels – waarbij het promodorp nog maar even buiten beschouwing wordt gelaten. Dat vraagt van leden veel begrip en dat is er natuurlijk ook volledig.

Ook dit jaar is er weer heel wat werk aan de winkel voor de Open-baan er top bij ligt. Van 12 t/m 15 september is het zover. Dan komt het KLM Open na drie jaar weer terug op de Kennemer Golf & Country Club. De Europese Tour-spelers worden dan verwend met een uitstekend geprepareerde course met snelle (stimp 11 à 12) en kort gemaaide greens (2,4 tot 2,7 mm).

De Kennemer is klaar voor het Open.

Tijdens het toernooi mogen de toeschouwers niet over de baan lopen om het gras van dichtbij te bekijken. Dat is natuurlijk logisch, maar ook een beetje jammer want dan zouden ze kunnen zien dat het onderhoud op een dergelijk niveau echt een groene wetenschap is.

Die wetenschap is op de Kennemer normaal gesproken in handen van acht greenkeepers onder leiding van hoofdgreenkeeper Dick Vastenhouw. Maar tijdens het KLM Open werken er wel zeventien greenkeepers.

Vastenhouws ogen gaan stralen op de vraag of er de afgelopen drie jaar veel is veranderd op de Kennemer. 'Nou en of. We hebben niet stil gezeten. Er is ontzettend veel opgeschoond in de rough, vooral op de A-holes. Prunus en duindoorn zijn weer onder controle. Dankzij de schapen en het nodige klepelwerk. Ook zijn veel werkpaden verlegd, minder in het zicht. Op advies van golfbaan-

architect Frank Pont is aan de baan zelf ook het nodige gedaan. Er zijn veel bunkers aangepast en rond de greens hebben wij meer run-off gebieden gemaakt. Dat heeft de baan niet makkelijker gemaakt. De fairways zijn in de afgelopen drie jaar maar liefst vijf keer bezand waardoor ze veel droger en harder zijn geworden.

Dankzij Revolution, een waterverdeler, worden de fairways nog nauwelijks beregend. Daarmee is de Kennemer weer teruggebracht naar zijn oude status: een linkscourse!

Vastenhouw en de zijnen mogen trots zijn op hun werk. Aris Haverkamp Begeermann, de baancommissaris en voorzitter van de commissie KLM Open, heeft net een controlebezoek gehad van de leiding van de Europese Tour en de reactie is positief: de Tour is uitermate tevreden en blij dat het KLM Open weer op de Kennemer terug is.

GREENKEEPING IS HIGHTECH

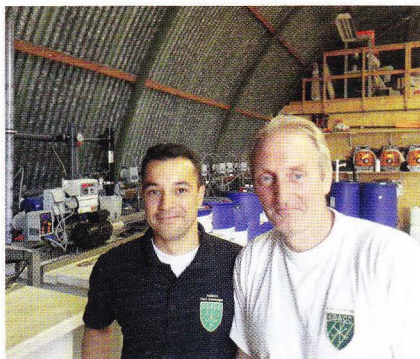
De Kennemer is GEO gecertificeerd en Committed to Green: in de praktijk betekent dit dat er behoedzaam met beregeningswater wordt omgegaan. Hiervoor is veel informatie noodzakelijk over de voedingsbehoefte van de grasmatten. Lucas Santos, assistent-hoofdgreenkeeper: 'Meten is weten! Wij hebben als eerste golfbaan in Nederland een menginstallatie mogen aanleggen, waardoor wij exact de voeding per green kunnen aansturen. De ene green heeft nu een-

maal meer nodig dan de ander en dat controleren wij regelmatig. Uiteindelijk geven wij minder bemesting. Het onderhoud van greens is een uitermate complexe aangelegenheid. 's Zomers wil je water vast houden en 's winters probeer je de greens vrij te houden van te veel water.'

TWAALF MAAIMACHINES

Het team van greenkeepers heeft veel ervaring opgedaan tijdens de vier Opens van 2005 tot 2009. Normaal wordt de baan met zeven maaimachines onderhouden, tijdens het Open zijn het er twaalf. Er zijn vier monteurs en een mobiele slijpbank om alle messen scherp te houden. Dagelijks gaat er een divotploeg van tien man de baan in om alle uitgeslagen plaggen met grond aan te vullen. Geen wonder dat de baan er tijdens het Open als een plaatje bijligt. In overleg met zijn adviseurs bepaalt Vastenhouw de kwaliteit van de baan. Er is een draaiboek ontwikkeld, dat minutieus aangeeft hoe alles gemaaid moet worden en waar uiteindelijk de pinposities komen te staan.

De Kennemer is (bijna) klaar voor het Open. Een grote groep vrijwilligers is nu al enthousiast bezig om ervoor te zorgen dat alle toeschouwers straks weer volop kunnen genieten van al het moois wat topgolf te bieden heeft. Laten we daar ook eens aan denken als we straks onze favorieten volgen op die prachtige golfbaan van de Kennemer.

Lucas Santos en Dick Vastenhouw voor de menginstallatie.